

Cesta do zaslíbené země

**Biblické úkoly 1995
2. čtvrtletí**

Studujeme knihu Jozue

Cesta do zaslíbené země

Biblické úkoly – 2. čtvrtletí 1995

Preklad: Aleš Launer

Sazba: **SOLIDEA®** *DTP Partner*

Vydal: Advent – Orion s. r. o.

pro oddělení sobotní školy Česko-Slovenské unie

Církve adventistů sedmého dne, Zálesí 50, 142 00 Praha 4 – Lhotka

Vedoucí oddělení: Milan Hlouch

Praha 1995

ISBN 80 - 7172 - 065 - 8

Úvod

Kniha Jozue je důležitou knihou starozákonních dějin. Je završením pěti knih Mojžíšových a uzavírá čtyřicetileté putování Izraelců po poušti. Popisuje splnění zaslíbení, která dal Bůh starozákonním patriarchům v 1. knize Mojžíšově, zaslíbení o tom, že Izraelci vstoupí do Kanánu a obdrží tuto zemi jako dědictví. Kniha Jozue je však také základnou, na které spočívají následující biblické příběhy. V hebrejské Bibli je zařazena jako první mezi Přední proroky nebo knihy historické (v naší Bibli). Velmi barvitě líčí prvních 25 let pobytu Izraelců v Kanánu (asi 1410 př. Kr. - 1385 př. Kr.), včetně dobývání Kanánu, jež trvalo přibližně 7 let, a rozdělení země jako dědictví. Kniha vrcholí Jozuovým kázáním, které pronesl ke konci svého života, a obnovou smlouvy mezi Izraelem a Bohem.

Kniha se nazývá podle své hlavní postavy, Jozua, syna Núnova. Jozue byl Mojžíšovým nástupcem a Božím nástrojem, který měl vést Izraelce do Kanánu. Jozue byl také pisatelem této knihy, vyjma zprávy o jeho smrti (Joz 24,29-32). Tuto zprávu pravděpodobně sepsal Eleazar, syn Áronův. Záznam o Eleazarově smrti (verš 33) pravděpodobně napsal Fines (Pinchas).

Svým životem a zkušenostmi Jozue představuje vzor velkého duchovního vůdce a onoho Velkého Jozua — Pána Ježíše, který měl izraelský lid dovést do Božího duchovního odpočinutí a posléze i do nebeského Kanánu. Kniha Jozue nám umožňuje pochopit zásady křesťanského duchovního zápasu, ve kterém je naším vůdcem Nový Jozue, Ježíš Kristus. Hlavním těžištěm knihy není dobytí Kanánu (ať již jako dějinná událost, nebo jako předobraz). Dobyetí Kanánu a rozdělení dědictví představují splnění zaslíbení a zkušenost Božího odpočinutí v zemi (viz 5 Moj 3,20; 12,10; Joz 1,13,15; 11,23; 23,1). Kéž bychom při studiu těchto úkolů uslyšeli pozvání, které nám kniha Jozue představuje, pozvání ke vstupu do Božího odpočinutí!

Rozdělení knihy Jozue:

Joz 1,1-12,24 Dobyetí Kanánu

Joz 13,1-21,45 Rozdělení dědictví

Joz 22,1-24,33 Závěrečná řeč Jozuova

Jozue — Boží muž

2 Moj 17,8-14; 4 Moj 13,16 [verš 17 kral.]; 14,38; 27,12-23

Základní text

„I řekl Hospodin Mojžíšovi: 'Vezmi k sobě Jozua, syna Núnova, muže, v němž je duch, a vlož na něho ruku.'" (4 Moj 27,18)

Základní myšlenka

Jozuův život z doby před dobytím Kanánu vykazuje zkušenost a hloubku charakteru, které jej připravily k vedení Izraele.

Bible uvádí jména mnoha významných a mocných vůdců v dějinách Izraele: Samua, Safat, Igal, Falti, Gaddehel, Gaddi, Amiel, Setur, Nahabi, Guhel. Znáte tyto postavy? Asi ne. Nyní však k tomuto výčtu připojíme poslední dvě jména ze seznamu ve 4 Moj 13. kapitole: Kálef a Jozue. Jedná se o dvanáct izraelských knížat, z nichž každý velel tisícům lidí. Přesto však jména deseti z nich upadla do zapomnutí, zatímco jména dvou se skví velikostí. Deset z nich smutně zklamalo a svedlo celou generaci Izraelců. Ale dva představují vítězství, víru a úspěch. Čím to je?

V tomto čtvrtletí se budeme zabývat postavami Jozua i Kálefa. Tento týden se však zaměříme pouze na Jozua a události v jeho životě, které předcházely těm, o nichž se píše v knize Jozue. Tyto události jsou součástí mozaiky, která zobrazuje neobyčejného muže a duchovního velikána Jozua.

Jozue — velitel (2 Moj 17,8-14)

Jozue se objevuje na biblické scéně náhle (2 Moj 17,9.10). Bible se blížeji nezmiňuje o jeho předcích nebo kmeni, z něhož pocházel. Přesto ho Mojžíš dobře znal a důvěřoval jeho velitelským a vojenským schopnostem. Již od počátku byl Jozue úspěšným válečníkem a velitelem, který vedl Hospodinovy boje. Verš 14 také naznačuje, jaký úkol Bůh připravil pro Jozua. Boží zaslíbení o úplném zničení Amalechtů mělo být zapsáno do knihy a předáno Jozuovi. Jozue již tehdy prožíval přítomnost Božího požehnání.

1. Jaké vlastnosti vůdce můžeme nalézt u Jozua? 2 Moj 17,8-16; Joz 6.-8. kap.

2. Jak Jozue projevil soucit v případě nevěstky Raab? Joz 6,22.23

V Božím boji má vždy přednost milost. Obyvatelé Jericha měli zprávy o ranách, které postihly Egypt, o přechodu Rudým mořem a o Božích soudech, které dopadly na Izraelce kvůli jejich odpadnutí k Belfegorovi (Baal-peórovi). Čtyřicet let (období od vyjití Izraelců z Egypta do doby, kdy vstoupili do Kanánu) měli tito obyvatelé čas přemýšlet o povaze pravého Boha a mohli se mu odevzdat. Ale učinila tak jen jedna rodina. Jozuovo soucitné jednání ukazuje, že Bůh raději zachraňuje, než ničí (viz Ezech 18,21-23.32).

3. Z jakého zdroje čerpal Jozue svou sílu v boji? Co se můžeme naučit o vyváženém vztahu mezi vírou a jednáním ze zprávy o boji proti Amalechitským? 2 Moj 17,11-15 (Srovnej s Joz 5,13-15.)

„Tak jako Hebrejové vítězili, když Mojžíš vzpínal ruce k nebi a orodoval za ně, tak Izrael Boží zvítězí, opře-li se ve víře o sílu svého mocného Pomocníka. Božská moc se však musí pojít s lidským úsilím. Mojžíš nevěnil, že Bůh přemůže jejich nepřátele, jestliže Izrael zůstane v nečinnosti. Zatímco se sám dovolával Hospodina, vynakládal Jozue a jeho stateční bojovníci všechny své síly, aby odrazili nepřátele Izraele a Boha.“ (PP 215)

4. Jak jsou vlastnosti, které měl Jozue, důležité v duchovním boji proti hříchu? Jak můžeme těchto vlastností dosáhnout?

Jozue — rádce (2 Moj 24,12-14; 33,11; 4 Moj 11,28)

1. Jaký úkol Jozue zastával ve spolupráci s Mojžíšem? 2 Moj 24,13; 33,11

Moderní slovo, jež odpovídá hebrejskému výrazu popisujícímu Jozuův úřad, je „rádce, ministr“, zde pravděpodobně „první ministr“. Dané hebrejské slovo popisuje službu ve smyslu „správní nebo výkonné služby“ a ne ve smyslu „otrocké služby“.

2. Uveďte odpovědnosti, které měl Jozue jako Mojžíšův rádce. 2 Moj 24,12.13; 33,7-11

3. Jaké charakterové vlastnosti se projeví v této službě? Jak tyto vlastnosti uschopnily Jozua k další službě a odpovědnostem?

Vysoká pocta, kterou Jozue obdržel tím, že byl osobním pomocníkem Mojžíše, je zřejmá z povinností, jenž tento úřad vyžadoval. Ve 4 Moj 11,27-29 (kral.) můžeme zahlédnout něco z jeho ryzí povahy. Mojžíš ve své odpovědi charakterizuje povahu Jozua: „Proč ty horlíš pro mne? Nýbrž, ó kdyby všecken lid Hospodinův proroci byli, a aby dal Hospodin ducha svého na ně!“ Jozuův charakter také stojí v ostrém protikladu k ostatním Izraelcům, když tancovali a zpívali kolem zlatého telete.

„Když dleli na poušti, byl Jozue prvním rádcem Mojžíšovým a svým klidem, skromností a věrností, svou vytrvalostí, již osvědčil, i když ostatní kolísali, a svou rozhodností hájit pravdu i v nebezpečí dokázal, že je vhodným nástupcem Mojžíše, ještě než ho na toto místo povolal Boží hlas.

Na úkol, který stál před ním, pohlížel Jozue s velkými obavami; nevěřil v sebe. Jeho obavy však rozptýlil Hospodin ujištěním: „Jako jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou; nenechám tě samotného, ani tě neopustím.“ (PP 358)

4. Jak nám Jozuův příklad pomáhá pochopit „službu“ ve spojení s „vedením“ v dnešní církvi? Jakou službou pověřil Bůh každého křesťana? (Viz 2Kor 5,18.)

Jozue — zvěd

(4 Moj 13,16 [verš 17 kral.]; 14,38; 32,11.12)

1. Co nám zpráva o dvanácti zvědech vypráví o Jozuovi? 4 Moj 13,16 [verš 17 kral.]; 14,38; 32,11.12 Následující tabulka nám ukazuje rozdíly v povahách Jozua, Kálefa a ostatních deseti zvědů — vyplň vynechaná místa:

Kálef/Jozue	Ostatních deset zvědů
<i>otvoren</i>	zbabělost
duch plný naděje	"černá vídka", <i>zbloudil</i>
<i>optimismus</i>	pesimismus
pravdivost	<i>lži, znekladení</i>
<i>poslušnost</i>	vzpourný duch

„Kálef a Jozue se pokusili pobouření utiřit. S roztrženým rouchem na znamení bolesti a rozhořčení vtrhli mezi lid a jejich zvučné hlasy přehlušily bouřň nářku a kvilení.“

„Nevěrní zvědové hlasitě spílali Kálefovi a Jozuovi a ozvalo se volání, aby byli ukamenováni.“ (PP 287)

2. Je vždy bezpečné důvěřovat hlasu většiny? Jak nám na tuto otázku odpovídá příběh o dvanácti zvědech?

Jozue jasně pochopil: většina nemusí mít vždy pravdu. Většina se mnohdy mylí. Lidé, které Bůh používá, vždy stáli proti hlavnímu proudu. Na toto nesmíme zapomenout. V dnešní době je pravda to, na čem se lidé dohodnou, spravedlnost závisí na poměru hlasů a chování jedněch se řídí chováním druhých. Je třeba si zapamatovat, že duchovní vůdci se nemusí vždy shodnout s názorem většiny.

3. V kterých oblastech můžeme vidět, že za pravdu je považováno to, na čem se lidé dohodnou? Jak můžeme úspěšně odolat pokušení jednat tak, jak jedná většina?

Jozue — vůdce plný Ducha (4 Moj 27,12-23)

- 1. Jaké události vedly k tomu, že Bůh přikázal Mojžíšovi, aby vybral svého nástupce? 4 Moj 20,10-13; 27,12-17**
- 2. Jaká typická vlastnost opravňovala Jozua k tomu, aby se stal Mojžíšovým nástupcem? 4 Moj 27,18**
- 3. Které biblické postavy měly tutéž vlastnost?**

1 Moj 41,38.39

Soud 6,34

Žalm 51,13.14

Luk 1,35.41.42

Skut 2,1-4

„Od začátku působí Bůh svým Duchem svatým skrze lidské nástroje, aby uskutečnil svůj záměr s padlým lidstvem. To se projevilo v životě patriarchů. Také církvi na poušti, v době Mojžíšově, dal Bůh 'Ducha svého dobrého k vyučování jich' (Neh 9,20). A za dob apoštolů vykonal Bůh mocné věci pro svou církev skrze nástroje Ducha svatého. Táž síla, která pomáhala patriarchům, která dala Kálefovi a Jozuovi víru a odvahu a která přinesla dflu apoštolské církve úspěch, pomáhá věrným dětem Božím v každé době.“ (SA 36.37)

- 4. Proč je přítomnost Ducha svatého nezbytně nutná pro účinné duchovní vedení? Jak si můžeme být jisti jeho přítomností? Viz Zach 4,6; Jan 14,12-18; 16,5-15.**

Duch svatý přináší veškeré bohatství a dary nebes. Toto bohatství však nemůžeme obdržet, nejsme-li ochotni otevřít Duchu své srdce. Duch se nebude vnučovat tomu, kdo jej nechce radostně přijmout. (Viz KP 249.)

Jozue — vyvolený nástupce Mojžíše

(5 Moj 31,1-6.14.23)

1. Co znamenalo „vlození rukou“ na Jozua? Co znamená tento úkon dnes, když jsou povolováni do služby kazatelé a bibliční pracovníci?

4 Moj 27,18-23; Skut 6,6; 13,3; 2 Tim 1,6

V starozákonních dobách je „vlození rukou“ spojeno se zvláštním požehnáním a posvěcením pro službu Bohu (1 Moj 48,14; 4 Moj 8,10). Když Mojžíš vložil své ruce na Jozua při jeho uvedení do úřadu, předal mu tím svou autoritu (4 Moj 27,19.20) a toto pověření bylo potvrzeno přítomností Ducha svatého (5 Moj 34,9).

„Dříve než byli vysláni jako misionáři mezi pohany, byli tito apoštolové [Pavel a Barnabáš] slavnostně zasvěceni Bohu postem, modlitbou a vkládáním rukou. Tím byli zmocněni církví, aby nejen učili pravdě, nýbrž také prováděli obřad křtu a zakládali církevní sbory, jsouce k tomu vybaveni plnou církevní mocí... Jejich pověření bylo tedy veřejným uznáním jejich božského ustanovení přinášet pohanům radostnou zvěst evangelia.

Jak Pavel, tak Barnabáš již dostali své pověření od samého Boha a obřad vkládání rukou jim nepřinesl novou milost nebo nové schopnosti. Byl uznávanou formou dosazení do úřadu a uznáním moci, spojené s tímto úřadem. Církev jím vtiskovala svou pečeť na dílo Boží.“ (SA 106.107)

2. Jozue přijal nejen lidské, ale i božské pověření. Jak došlo k onomu božskému pověření? 5 Moj 31,14-23

3. Na co kladlo důraz Mojžíšovo i Boží pověření? 5 Moj 31,6-8.23

4. Jak se duchovní povzbuzení, kterého se dostalo Jozuovi, vztahuje na náš duchovní život a zápas? (Povšimněte si, jak toto povzbuzení aplikuje Nový zákon v Žid 13,5.)

Doporučené studium

Jozuův život a jeho zkušenosti nás učí, že pro Boha můžeme vykonat velké věci, budeme-li mu důvěřovat. Prostuduj si následující biblické příběhy a povšimni si, jak jejich účastníci důvěřovali Bohu a jaký výsledek přinesla jejich důvěra: 2 Moj 1,22-2,9; Mat 8,5-10. Pros Boha o to, abys měl také takovou důvěru.

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj následující strany: 213-216.227.228.232.233.285-291. Máš-li možnost, prostuduj si ve 4. a 5. svazku Svědectví pro církev uvedené pasáže: 4 T 148-154; 5 T 376-380.

„Jestliže budou lidé kráčet po cestě, kterou jim ukázal Bůh, obdrží rádce, jehož moudrost předčí lidskou moudrost. Jozue byl moudrým velitelem, protože ho vedl Bůh. Meč, který Jozue použil poprvé, byl meč Ducha, Boží slovo...

Není většího bludu než se domnívat, že člověk může ve svých těžkostech nálezt lepšího vůdce, moudřejšího rádce, silnější ochranu, než je Bůh.“ (2 BC 993, EGW)

Diskuzní otázky

1. Souhlasíš s následujícím hodnocením? „V dnešní době se mnozí považují za křesťany... Ale zdá se, že není mnoho Jozuů. Není mnoho těch, kteří... se rozhodli, že budou zachovávat celý Boží zákon a kteří by jej zachovávali po celý život své věrné služby.“ (James M. Boice)
2. Jak se v církvi projevuje nedostatek osobností, jakou byl Jozue?
3. Co je příčinou toho, že nedokážeme jednat a žít jako Jozue? Co můžeme udělat pro to, aby se náš duchovní život podobal životu duchovního velikána Jozua?
4. Co se Jozue naučil během doby, kdy se připravoval na svůj úřad vůdce a Mojžíšova nástupce? Jaké vlastnosti jsou důležité pro duchovního vůdce dnes?

Shrnutí

Bůh připravoval Jozua na jeho úkol prostřednictvím zkušeností, kterými prošel: moudrý velitel, osobní rádce, věrný zvěd a duchovní vůdce. V této škole se Jozue stal Mojžíšovým nástupcem a vůdcem Izraele. Bůh i v dnešní době potřebuje také své duchovní vůdce, kteří věrně povedou Boží církev.

Západ slunce 19.31

Dva Jozuové

4 Moj 13,16 [verš 17 kral.]; Joz 1,2-5; 3,7; 5 Moj 18,15-19; 34,10-12; Žid 3. a 4. kapitola

Základní text

„Nebo byť byl Jozue v odpočinutí je uvedl, nebylť by potom mluvil o jiném dni. A protož zůstává svátek [sobota] lidu Božímu.“ (Žid 4,8.9 kral.)

Základní myšlenka

Jozue je typem novozákonního Jozua, Ježíše Krista, který duchovnímu Izraeli přináší vítězství a odpočinutí.

Jozuovy zkušenosti představují mnohem více než jen příkladný život, který nám slouží jako poučení. Tento týden budeme studovat, jak Písmo představuje Jozua jako typ Krista, nového Jozua. Jozuovo dobytí Kanánu a vedení lidu do zaslíbené země je božským předobrazem Ježíšova osobního vítězství nad mocnostmi zla. Jozuovo dílo nastínilo Kristovo duchovní vítězství, odpočinutí, které je milostivě dostupné všem, kdo jsou v Kristu. Nastínilo také závěrečné vítězství a věčné dědictví — zaslíbenou zemi křesťanů, nebesa. Kniha Jozue je starozákonním typem, jenž nám ukazuje, jak vítězně pod vedením nového Jozua získáme zaslíbenou zemi, jak všichni můžeme zvítězit v Jozuově duchu.

Změna jména

(4 Moj 13,16 [verš 17 kral.]; Mat 1,21; Žid 4,8)

- 1. Proč je změna Jozuova jména tak významná? 4 Moj 13,8.16 [verše 9.17.kral.] Srovnej změnu Jozuova jména s dalšími biblickými postavami, které také obdržely nová jména. 1 Moj 17,1-8.15-19; 32.22-32**

Jozuovo původní jméno bylo Ozea (Hóšea), což znamená „spása“. Na Boží příkaz změnil Mojžíš jeho jméno na Jozue, které znamená „Hospodin [Jahve] je spása“. Jméno Jozue je významné tím, že je to v Bibli první vlastní jméno osoby, jehož součástí je Boží jméno Jahve. Dostal toto jméno Jozue jen náhodou? Nebo pro nositele tohoto jména, které spojuje lidstvo a Boha, symbolizuje zvláštní poslání?

Bohem nařízená změna jména se v Písmu objevuje vždy v důležitých okamžicích dějin spásy. Tak tomu bylo např. se změnou jména Abrama na Abrahama, Sáráj na Sáru a Jákoba na Izraele. Taková změna jména zdůrazňuje změnu charakteru jeho nositele a poukazuje na jeho zvláštní poslání v Božím díle.

„Lidé přisuzovali jménům velkou důležitost, proto Bůh změnil jména některých lidí, aby je uvedl v soulad s jejich minulou nebo budoucí zkušeností.“ (1 BC 321)

- 2. Jak mohla změna Jozuova jména ovlivnit přístup lidí k němu jako k jejich vůdci?**
- 3. Prostuduj si zaslíbení o Mesiášovi v Mat 1,21 a jméno „Ježíš“ nahraď jménem „Jozue“. Proč dostal Spasitel světa jméno „Jozue“? Srovnej Skut 7,45 s Žid 4,8.**

Jméno Jozue (hebrejsky Jehošua nebo Ješua) je v řečtině Jesús, v češtině pak Ježíš. Ježíš a Jozue tedy představují jedno jméno! Byla to snad náhoda, že prorok Mojžíš dal — pod Boží inspirací — svému rádci jméno, které Bůh vyhradil od věčnosti pro Mesiáše? V následujících dnech se budeme více zabývat touto tematikou.

Druhý Mojžíš

(Joz 1,2-5; 3,7; 5 Moj 18,15-17; 34,10-12)

1. Jak Písmo porovnává život a dílo Mojžíše s životem a dílem Jozua? Joz 1,2-5; 3,7; 4,14

Mojžíš

Jozue

2. O kom Mojžíš mluví, když oznamuje příchod proroka, který má být jako on? Jak tomuto obrazu vyhovuje Jozue? 5 Moj 18,15-19; 34,10-12; Jan 1,21; Skut 3,22-26; 7,37

Porovnáváme-li životy obou vůdců, Mojžíše a Jozua, jeví se na první pohled, že Jozue je oním prorokem, který měl přijít. 5 Moj 34,10-12 však jasně říká, že i když byl Jozue Mojžíšovým nástupcem, nebyl v plném slova smyslu oním „prorokem jako Mojžíš“, který měl přijít. Jozue částečně naplnil toto proroctví, ale dokonalé naplnění mělo přijít v osobě Mesiáše. Životy obou mužů, Mojžíše i Jozua, nastínily život budoucího Mesiáše.

3. Co je to biblická typologie? Prostuduj si následující biblické pasáže, které se vztahují k typům (příkladům), a pokus se zformulovat definici typologie. Řím 5,14; 1 Kor 10,1-13; 1 Petr 3,18-22; Žid 8,5; 9,23

Typologie je studium, které se týká osob, událostí nebo ustanovení, skrze něž Bůh naznačil život a dílo Pána Ježíše nebo pravdy evangelia, které Ježíš představil. Protože typ (předobraz) ukazuje směrem dopředu, je ve své podstatě předpovědí (i když ona předpověď nemusí být výslovně uvedena). V úterní části se budeme více věnovat tematice Jozua jako typu Krista.

Nový Jozue (Iz 49,10)

Pokud jde o typologii, často se přehlíží skutečnost, že samotný Starý zákon poskytuje klíč k určování biblických typů (předobrazů). Písmo nám neposkytuje volnost, abychom za typ považovali kohokoliv nebo cokoliv, ale dává nám vodítko, abychom pochopili, koho a co Bůh chce představit jako typ. V následující tabulce jsou uvedeny příklady biblických typů; prostřední sloupec uvádí znaky starozákonních postav, událostí nebo ustanovení, jenž Bůh zvolil, aby sloužily jako typy:

	Starozákonní typ (Osoba/událost/zřízení)	Starozákonní znaky typologie	Novozákonní antityp (naplnění)
1.	Vyjítí z Egypta (exodus): 2 Moj; Oz 11,1	Nový exodus: Oz 2,16-17 [verše 14,15 kral.]; 12,10-14 [verše 9,13 kral.]; 13,4,5; Jer 6,14-15; 31,32, Iz 42,14-16; 43,1-3,14-21; 48,20-21	Antitypický exodus: Mat 1.-5. kap.; Luk 9,31
2.	Svatyně: 2 Moj 25.-40. kap.	Nebeský originál: 2 Moj 25,40; Žalm 11,4; 68,36; 96,6; 150,1; Iz 6,1-5; Jon 2,8; Mich 1,2	Nebeský originál: Žid 8,5, 9,24; Zj 8,5; 11,19; 16,1
3.	David: kniha Žalmů (např. Žalm 22)	Nový David: Jer 23,5; Iz 9,6 [verš 7 kral.]; 11,1-5	Antitypický David: Jan 19,24
4.	Eliáš: 1 Král 17.-19. kap.	Nový Eliáš: Mal 3,23-24 [4,5,6 kral.]	Antitypický Eliáš: Mat 11,14; Mar 9,11; Luk 1,17
5.	Mojžíš: 5 knih Mojžišových	Nový Mojžíš: 5 Moj 18,15-19.	Antitypický Mojžíš: Jan 1,21; 6,14; 8,40

1. Již jsme uvedli znaky, které představují Jozua jako předobraz Ježíše (stejně jméno, stejné dílo jako Mojžíš). Jakým zvláštním způsobem naznačuje Starý zákon, že Jozue je typem Mesiáše? Iz 49,8-10 (Srovnej s 5 Moj 1,38; 3,28; 31,7; Joz 1,6.)

Jozue byl pověřen zvláštním úkolem: rozdělit Izraelcům jejich dědictví. Toto dílo mělo být podle Izaiáše úkolem Mesiáše. Prorok Izaiáš tak naznačuje, že Mesiáš bude antitypickým Jozuem, který prožije zkušenost Jozua, syna Núnova, avšak v mnohem širším měřítku.

Vstup do Božího odpočinutí

(Žid 3. a 4. kapitola; 12,2.22; Efez 2,6)

1. Jak Nový zákon dosvědčuje, že Jozue je Kristovým typem? Žid 3,7-4,11 (Zvlášť si povšimni veršů 4,1-3.8.)

V řeckém textu Žid 4,8 je uvedeno „Jesús“, neboť v řečtině jména Jozue a Ježíš splývají. Ze souvislostí je jasné, že tento verš hovoří o „starozákonním Ježíši“, totiž Jozuovi. Většina moderních překladů (včetně českých) se však vyhýbá možné nejasnosti a překládá zde „Jesús“ jménem Jozue, nikoli Ježíš.

Porovnání Jozua a Ježíše v Žid 3. a 4. kapitole ukazuje, že Ježíš je antitypickým Jozuem a že naplnění (antityp) je vždy vyšší než předobraz (typ).

2. Co v starozákonní typologii představuje vstup do odpočinutí v zaslíbené zemi? Žid 4,1-11 (Srovnej Žid 12,2.22 s Efez 2,6.) *Spása (smíření)*

Často máme za to, že vstup Izraelců do zaslíbené země je typem, který představuje náš vstup do nebeského Kanánu při druhém příchodu Pána Ježíše. To je jistě správné pochopení. Ale když Izraelci vstoupili do Kanánu, boje o Kanán vlastně začaly. I když byli v zaslíbené zemi, museli si Izraelci ve víře podmanit a přivlastnit to, co jim podle zaslíbení už patřilo.

Antityp (naplnění) odpovídá typu (předobrazu). Podle Žid 3. a 4. kapitoly je antitypický Kanán místem duchovního „odpočinku“, jenž milostivě nabízí nyní vítězství každému věřícímu. (Viz 2 BC 928, EGW, nebo také MS 42, 1901.) Nový Jozue nás vírou již uvedl do nebeského Kanánu. Už jsme s Ježíšem/Jozuem vstoupili „do nebeských míst“, vírou jsme již přišli k hoře Siónu, k nebeskému Jeruzalému. Když se stáváme křesťany, vstupujeme do zaslíbené země plné požehnaní. A přesto její získání leží ještě před námi. Ještě musíme zvítězit nad zdánlivě nepřekonatelnými nepřáteli. Ještě musíme přemoci obry, než dojde k závěrečnému rozdělení věčného dědictví a než budeme moci konečně odpočinout v nebesích.

Žid 4. kap. zachycuje onen vztah mezi „již“ a „ještě ne“, který je přítomen v biblické typologii. Verš 3 uvádí, že odpočinek je přítomný („neboť do odpočinutí vcházíme jen my, kdo jsme uvěřili“), přesto jej verš 11 popisuje jako budoucí událost („a tak usilujme, abychom vešli do toho odpočinutí“).

Jozue jako typ a antityp

Biblické typy mají jedno novozákonní naplnění, ale se třemi různými složkami:

1. Základní naplnění je v Ježíši Kristu a jeho prvním příchodu.
2. Všichni, kdo jsou „v Ježíši“ (v církvi), mají účast na tomto naplnění.
3. Závěrečné naplnění — dovršení — nastává při druhém příchodu Pána Ježíše a po něm. Některé příklady těchto tří složek naplnění uvádíme v následující tabulce:

Starozákonní typ	Novozákonní antityp		
Typ (osoby, události zřízení)	Kristus (christologický antityp)	Církev (eklesiologický antityp)	Závěrečné události (apokalyptický antityp)
Exodus	Kristův exodus (Mat 1.-5. kap.; Luk 9,31)	Duchovní exodus (Žid 4. kap., 2 Kor 6,17)	Apokalyptický exodus (Zj 15,1-3)
Svatyně/chrám	Kristus jako chrám (Jan 1,14; 2,21; Mat 12,6)	Církev jako chrám (1 Kor 3,16.17; 2 Kor 6,16)	Nebeský chrám (Zj 3,12, 7,15; 11,19; 21,3,22)

1. Nyní dokonči následující tabulku, která uvádí Jozua jako typ Ježíše, typ církve (jako celek i jako jednotlivce) a jako typ závěrečného vítězství nad zlem. (Do vynechaných míst doplň chybějící texty nebo informace.)

Starozákonní Jozue,	Ježíš Kristus,	Církev,	Poslední doba
Po čtyřiceti letech vede Izraelce do Kanánu (Joz 1.-5. kap.)	Po čtyřiceti dnech vstoupil do nebeského Kanánu (Skut 1,3.9-11; Žid 1. a 2. kap.)	Přístup k hoře Siónu ve víře (Žid 12,22-24)	Doslovný vstup do pozemské zaslíbené země na konci tisíciletí (Zj 20,9; 21,2-3)
Přemáhá nepřátele Izraelců (Joz 6.-12. kap.)	Přemáhá nepřátelské „mocnosti a síly“ (Kol 2,15)	Duchovní boj (.....)	Závěrečný boj proti Božím nepřítelům (.....)
Vede Izraelce do Božeho odpočínutí (Joz 1,13-15; 14,15; 21,44; 22,4; 23,1)	Duchovní odpočinek milosti (Žid 4. kap.)	(.....)	(.....)
Rozděluje dědictví (Joz 1,6; 13.-21. kap.)	(Žid 1,4 kral.; 9,15). Efez 1,11.14 18)	Přijetí duchovního dědictví (Skut 20,32; (.....))	(.....)

Doporučené studium

Prostuduj si v Bibli následující typy: potopa (1 Moj 6. a 7. kap.; Mat 24,38.39; 1Tes 5,3; PP 64-67), Eliáš (1 Král 17.-19. kap; Mal 3,23.24 [4,5.6 kral.]); Mat 11,14; Mar 9,11; Luk 1,17). Pokud máš čas, sestav si pro své studium typologie obdobné tabulky, jako jsme uvedli v úterní a čtvrteční části.

„Boží lid by měl usilovat o vítězství a postupovat k němu. Armády Izraele vede někdo větší, než byl Jozue. S námi je Původce našeho spasení, který nám zanechal povzbudivý odkaz: 'A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.' (Mat 28,20) 'Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět.' (Jan 16,33)“ (2 T 122)

Diskuzní otázky

1. Proč je biblická typologie významná? Čím je významná typologie Jozua jako typu Ježíše Krista?
2. Proč Starý zákon zdůrazňuje typologii Jozua? Byla by tato typologie skutečnou předpovědí, kdybychom ji mohli rozpoznat jediné až po novozákonním naplnění?
3. V čem je Jozue typem vítězného křesťanského života?

Shrnutí

Kniha Jozue představuje typy dvou zkušeností: vítězný život a duchovní odpočinek. Tato kniha popisuje všechny stránky křesťanského života: přípravu, taktiku boje proti duchovním nepřítelům, zdroj síly a úspěchu, příčiny nezdaru a Boží řešení, rozdělení duchovního dědictví. Obsahuje také základní zásady „královského života“, což je v dnešní době zvlášť důležité, neboť doslova stojíme na hranicích nebeského Kanánu.

Západ slunce 19.42

Strategie boje

Joz 1,6-18; 5 Moj 31,1-8

Základní text

„Kniha tohoto zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě.“ (Joz 1,8)

Základní myšlenka

Když začal Jozue působit jako vůdce Izraele, zjevil mu Bůh tajemství úspěšného dobytí Kanánu a života v zaslíbené zemi.

Zdá se, že úvodní kapitoly v mnohém shrnují celé poselství knihy Jozue. Bůh zjevuje Jozuovi — a nám — strategii úspěchu v našem duchovním boji. Bůh také představuje čtyři jasné a praktické rady jak bojovat a tomu, kdo je ochoten se jimi řídit, zaručuje úspěch. Tato část knihy Jozue může být považována za tu, která patří mezi nejpraktičtější a nejmocnější části Bible. „Jozue představuje model víry, která je víc než jen intelektuální vírou. Je ochoten obrátit se zády k minulosti, odvolávat se na [Boží] zaslíbení, zápasit v daných podmínkách a ze všech sil se věnovat celoživotnímu úkolu, který mu byl svěřen“ (John A. Huffman). Jozue je tedy vzorem nejen pro Izraelce, ale také pro nás. Při studiu v tomto týdnu se modli za to, aby Bůh žil v tvém srdci, abys i ty mohl mít víru, jakou měl Jozue.

Nezlomná odvaha (Joz 1,6.7.9.18)

Jozue jako nový vůdce Izraelců měl pomoci lidem přejít Jordán, podmanit si zemi a usadit se v ní (viz 5 Moj 31,1-8; Joz 1,2-5).

- 1. Jak můžeme tyto úkoly vztáhnout na náš duchovní život? V čem jsou si podobné křesťanské cíle a cíle, které měl před sebou Jozue a celý národ? Efez 6,12; Žid 4,8-11**

Naše duchovní cíle jsou antitypem (naplněním) Jozueových cílů. Máme vstoupit do zaslíbené země, do Božího odpočinku, bojovat proti duchovním nepřátelům, abychom mohli obdržet dědictví a žít vítězným křesťanským životem.

- 2. Kterou radu, týkající se strategie boje, obdržel Jozue jako první? Kolikrát je tato rada opakována a proč? 5 Moj 31,7.23; Joz 1,6.7.9.18**

Jozue byl téměř zdrčen svými novými odpovědnostmi: Jak bude moci provést lid rozbouřeným Jordánem, dobýt opevněná města a porazit obry? Jak bude moci úspěšně podmanit zemi?

„Na úkol, který stál před ním, pohlížel Jozue s velkými obavami; nevěřil v sebe.“ (PP 258) Pak obdržel výzvu: „Buď rozhodný a udatný!“ Hebrejské znění lze přeložit různě: „Buď pevný, odvážný, měj jistotu! Jednej směle!“ Tuto výzvu slyšel Jozue dvakrát od Mojžíše, třikrát od samotného Hospodina a jednou od lidu.

Tato výzva představuje jeden z božských předpokladů k dosažení duchovního vítězství. Je však i zaslíbením Boží pomoci a výzvou k důvěře Bohu. Kdykoli nás Bůh žádá, abychom něco vykonali, vždy nám dává sílu k uskutečnění daného úkolu.

- 3. Prožil jsi někdy následující zkušenost? Kdy? „Malomyslný člověk je plný chmur, zapuzuje světlo Boží ze svého srdce a vrhá stín na cestu druhých.“ (CK 80) Jak ti Bůh pomohl překonat stav malomyslnosti?**

Stálá důvěra v Boží zaslíbení (Joz 1,3-6.9)

- 1. Jak mohl Jozue získat nezlomnou odvahu a udržet si ji? Joz 1,3-6.9; 5 Moj 31,6-8.23**

Další rada, týkající se strategie úspěšného boje, se zaměřuje na Boží zaslíbení. Pokaždé když Bůh vyzývá Jozua k odvaze, připojuje k výzvě i své zaslíbení! Bůh po nás nežádá, abychom byli udatní pouze v síle pozitivního myšlení. Naše odvaha nepramení z našich vlastních zdrojů, ale z toho, že přijímáme a spoléháme na Boží pevná zaslíbení.

Jozue mohl prokázat nezlomnou odvahu právě kvůli Božím zaslíbením. Řeka Jordán se před Izraelci rozestoupila. Hradby Jericha se zhroutily při zvuku polnice a mohutného pokřiku lidu. Nepřátelé strachem utkali a byli přemoženi, protože Bůh bojoval za Izrael tak, jak to zaslíbil.

Na konci vítězného tažení mohl Jozue dosvědčit platnost Božích zaslíbení. (Viz Joz 21,43-45.) Ellen G. Whiteová stále zdůrazňovala, že udatnost je závislá na naší důvěře v Boží zaslíbení: „A opět vám pravím: Mějte velkou odvahu. Důvěřujte Bohu. Ať vás nepřítel neoloupí o [Boží] zaslíbení.“ (2 T 593)

- 2. Jak můžeme vztáhnout zaslíbení, které od Boha obdržel Jozue, na náš život? Joz 1,5; Žid 13,5.6**
- 3. Bible má lék na malomyslnost — Boží zaslíbení. Začni je v Bibli hledat a odvolávej se na ně. (Viz 2 Petr 1,2-4.) Kdosi spočítal, že Písmo obsahuje více než 3500 konkrétních zaslíbení, jež odpovídají všem našim potřebám!**

Ellen G. Whiteová shrnuje tři základní kroky, chceme-li se odvolávat na Boží zaslíbení: (1) Můžeme žádat o každý dar, který Bůh zaslíbil (viz Mat 21,22); (2) pak máme věřit, že nás Bůh obdaroval (viz Mar 11,24); (3) a pak máme Bohu děkovat za jeho dar (viz Jan 11,41; 1 Tes 5,18; Vý 211.212).

- 4. Vyhledej si v Bibli jedno z Božích zaslíbení, které může zvlášť obohatit tvůj duchovní život. Dovolávej se splnění tohoto zaslíbení.**

Poslušnost Boží vůle (Joz 1,7)

1. Co je dále nutné k tomu, aby člověk obstál v duchovním boji? Joz 1,7

Kniha Jozue svědčí o tom, že Bůh požehná tomu, kdo se zcela oddá plnění zjevné Boží vůle. „Jozue, velitel Izraele, pilně zkoumal knihy, v nichž Mojžíš věrně zaznamenal příkazy dané Bohem — jeho požadavky, napomenutí a zákazy. Jozue se nechtěl opírat o své vlastní nápady nebo moudrost, neboť nechtěl jednat nerozvázně.“ (2 BC 993.994, EGW)

Povšimni si, že ihned po Mojžíšově smrti přijal Jozue i lid Mojžíšovy knihy jako Boží slovo.

2. Prostuduj si následující události v knize Jozue. Co se stalo, když lid (a) poslouchal, (b) neposlouchal Boží vůli?

Joz 6. kap.

Joz 7. kap.

Joz 17,13

„Achanův hřích přivedl do neštěstí celý národ. Za hřích jediného člověka oclitá se celá církev v nelibosti Boží, dokud se přestoupení nenajde a neodčiní. Více než vlivu zjevných protivníků, nevěřících a rouhačů musí se církev obávat vlivu nedůsledných vyznavačů Kristových. Takoví oslabují lid Boží a připravují ho o Boží požehnání.“ (PP 369.370)

Vrchol knihy Jozue (Joz 24,15) představuje jednu z nejpůsobivějších výzev v Písmu. Člověk se musí rozhodnout a zaujmout stanovisko: „Vyvolte si dnes, komu chcete sloužit.“

3. Jaký osobní hřích ti brání, aby ses plně oddal Bohu? Vzpíráš se autoritě některých biblických textů, které hovoří o křesťanském způsobu života a myšlení? Spolu s Jozuem se dnes rozhodni plně následovat Pána a jeho psané slovo!

Nepřerušené společenství s Bohem

(Joz 1,8; Žalm 1)

1. Co je další složkou úspěšné strategie duchovního boje? Joz 1,8

Sami nejsme schopni plnit Boží vůli. Ve verši 8 si povšimni úzkého spojení mezi rozjímáním nad Božím slovem a poslušností.

2. Prostuduj si Joz 1,8; Žalm 1; Joz 24,1-8. Uvažuj o křesťanské meditaci a odpověz na následující otázky:

Co je to meditace?

Co je předmětem meditace?

V jakém duchu má meditace probíhat?

Jak můžeme nejlépe uvést meditaci do osobního života?

Joz 1,8 používá slovo „rozjímat“ (ekum.), „přemýšlovat“ (kral.). Umíme si představit Jozua, jak přemýšlí o Božím slově, až mu nakonec porozumí. To je zkušenost, kterou bychom měli prožívat stále. Měli bychom si pamatovat biblické verše a rozjímat o nich „ve dne v noci“. Meditace, o které mluví Písmo, není meditací ve smyslu východního mysticismu, který se zaměřuje na nitro člověka. Máme rozjímat nad Božím slovem, přemýšlet o Pánu Ježíši. Povšimni si, že jakmile Bůh vybral Jozua jako Mojžíšova nástupce, začal se Jozue obracet k Písmu.

Začni svou Bibli chápat osobně. Prostuduj si Joz 24. kapitulu a do příběhu dosaď své jméno. Uvažuj i o jiných biblických událostech, jakoby se staly v tvém životě, tobě osobně!

3. Do jaké míry jsi ochoten mít hluboké osobní společenství s Bohem, které se opírá o psané Boží slovo? Věnuješ se denně studiu Božího slova? Jaký způsob studia Bible se ti nejvíce osvědčil? Jaký je rozdíl mezi čtením Bible a skutečným studiem? Jaký přínos má studium Písma pro tvůj modlitební život?

Skutečný úspěch (Joz 1,9-18)

Zamysli se znovu nad čtyřmi složkami, na nichž závisí úspěšný duchovní boj. Pro ty, kdo tyto rady přenášejí do svého života, má Bible nádherné zaslíbení: „Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě“ (Joz 1,8). Myslí Bůh vážně to, co říká? Spolehne se na jeho slovo?

„Bůh chce vykonat v tomto světě velké dílo. Každému člověku svěřil dílo, které má vykonat. Člověk však nemá být svým vlastním vůdcem, aby nebyl sveden; takové jednání je vždy nebezpečné. Biblické náboženství v sobě zahrnuje zásady činné služby, současně je však třeba každý den prosit o moudrost ze Zdroje vší moudrosti.“ (2 BC 993, EGW)

1. Jaké svědectví máme o tom, že Jozue ihned uplatnil božské zásady pro úspěšný boj? Joz 1,10-18 (Srovnej s Joz 5,13-15.)

Jakmile Jozue obdržel ujištění o tom, že Bůh je s ním, začal jednat. Přijal Boží vůli pro svůj život a bez dalších otázek uvádí do života Boží plány, které povedou k dosažení daného cíle. Jozue se setkal s živým Bohem a je připraven pomoci Izraelcům při uskutečňování Božího plánu.

„Když Bůh volá lidi k určitému úkolu, velmi často mají sklon o tomto úkolu pochybovat... Příliš často zacházíme s těmito Božími výzvami jako žonglér s míčky — snažíme se je udržet ve vzduchu... Jakmile Bůh představí svoje plány, musí z naší strany následovat čin... Tyto plány nemají být pro nás pouhou teorií, ale máme je uskutečňovat.“ (The Interpreter's Bible)

2. Uveď způsoby, jak můžeme tuto strategii boje uplatnit v osobním životě a jeden druhého duchovně povzbudit.

3. Co je to úspěch? Uvažuj nad definicí úspěchu s ohledem na Joz 1. kap. Platí tato definice úspěchu i v tvém životě?

4. Jsi nyní ve svém životě v podobné situaci, v jaké byl Jozue, když stál před Jordánem? Jak bys uplatnil ony čtyři rady, které Bůh zjevil Jozuovi, ve své situaci?

Doporučené studium

Za použití biblické konkordance si vyhledej a prostuduj verše, v nichž se vyskytují následující slova: odvaha, zaslíbení a rozjímání. Které z oněch veršů patří mezi tvé oblíbené a proč? Nauč se zpaměti jeden nebo dva verše na zítřejší sobotu.

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj strany 258.259.

„Kráčej stále v Božím světle. Ve dne v noci rozjímej o Boží povaze. Pak spatříš jeho krásu a budeš se radovat z jeho dobroty. Tvé srdce bude hořet Boží láskou. Pozvedne tě moc, jako by tě nesly Boží paže. V moci a světle, které uděluje Bůh, můžeš pochopit a dosáhnout více, než jsi předtím považoval za možné.“ (MH 514)

Diskuzní otázky

1. Uvažuj o tom, jak zmíněné čtyři složky úspěšné strategie duchovního boje ovlivňují jedna druhou. Která z nich je nejdůležitější?
2. Jak můžeš uplatnit tuto strategii ve každodenních bojích a pokušeních? V čem je tato 3500 let stará strategie stále aktuální v moderní době? --
3. Do jaké míry jsi připraven poslouchat Boží slovo? Jak hmatatelné svědectví vyžaduješ, dříve než jsi ochoten se zařadit podle Božích rad a přikázání?
4. Které příkazy, jež Jozue obdržel od Boha, se ti nejobtížněji plní? Která z Božích zaslíbení jsou pro tebe nejvíce povzbuzující?

Shrnutí

Boží strategie, jež má zajistit úspěch v duchovním boji, obsahuje čtyři základní prvky: (1) nezlomnou odvahu, která je založena na (2) stále důvěře v Boží zaslíbení; (3) poslušnost Boží vůli, jež je možná jedině v (4) každodenním společenství s Bohem, v rozjímání nad jeho Slovem.

Západ slunce 19.53

Výzvědná výprava

Joz 2. kapitola

Základní text

„Nevěstka Raab věřila, a proto přátelsky přijala vyzvědače a nezahynula s nevěřícími.“ (Žid 11,31)

Základní myšlenka

Předtím než začal dobývat Kanán, Jozue se moudře rozhodl, že do země vyšle výzvědnou výpravu. Jozuovo jednání je vzorem pro duchovní boj s naším nepřítelem, satanem.

Jozue byl v neustálém spojení s Bohem a ve svých přípravách na dobytí země jednal jako moudrý velitel. V životě křesťana jdou víra a činy vždy ruku v ruce. Jozue byl jedním ze dvou věrných zvědů při předchozí výzvědné výpravě (4 Moj 13. kap.) a nyní posílá na výzvědy dva věrné muže. V nepřátelském městě Jerichu se jim dostává pomoci ze strany, odkud by to nejméně čekali — od člověka, proti kterému mohli mít čtyři námitky: (1) jednalo se o ženu, (2) byla to Kananejka, (3) vydělávala si jako prostitutka a (4) necouvla ani před lží. Raab se stala jedním z jedinečných příkladů živé, aktivní víry v celém Písmu. Spása přišla do jejího domu a z jejího rodu vzešel i Mesiáš (Mat 1,5)!

Tento příběh nádherným způsobem představuje Boží ochotu působit prostřednictvím obyčejných lidí, u kterých bychom to snad ani nečekali. Pán Ježíš však řekl na adresu velekněží a starších lidu: „Pravím vám, že celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království“ (Mat 21,31).

Raab ukryvá zvědy (Joz 2,1-14)

1. Co moudrého učinil Jozue ještě před tím, než začal dobývat Kanán? Joz 2,1

Jericho střežilo přístupovou cestu do hor. V horách pak leželo další město Haj (Aj). Přístupové cesty do hor byly vlastně tvořeny starými vyschlými řečišti řek, které kdysi sváděly vodu z hor. Jestliže měli Izraelci dobýt horskou oblast a odtud pak ovládat celý zbytek země, museli nejdříve dobýt Jericho, které střežilo spodní část přístupových cest, a pak vystoupit do hor a dobýt Haj. Takto mohli se svými vojsky postupovat dále a získat vládu nad celou zemí.

2. Jaký cíl měla výzvědná výprava do Jericha? Jak se zvědové vyhnuli nepřátelským hlídkám? Bylo správné, že vstoupili do domu prostitutky? Joz 2,1-7

Mnozí vykladači (mezi nimi i Josefus Flavius) se snažili ospravedlnit návštěvu zvědů u nevěstky Raab. Tvrdili, že Raab byla ve skutečnosti majitelkou hostince, nikoli prostitutkou. Avšak význam hebrejského slova „zona“ je jasný — v celém Písmu označuje prostitutku. Je docela možné, že Raab byla i majitelkou hostince, hebrejské slovo to ale nenaznačuje. Příběh a jeho souvislosti jasně ukazují, že izraelští zvědové nepřišli do domu Raab kvůli sexuálním službám. Její dům pro ně znamenal bezpečí a anonymitu a jeho umístění v blízkosti městských hradeb jim nabízelo snadnou únikovou cestu. Bezpochyby byli také vedeni Bohem.

3. Raab zachránila zvědy lži. Schvaluje její jednání Písmo? Najdi v Bibli další texty, které se týkají lži a lhaní. (Viz PP 37.)

Někteří vykladači se snaží omluvit jednání Raab: nejednalo se prý o skutečnou lež. Jiní se jí snaží ospravedlnit tím, že vlastně volila menší zlo. Takový výklad však neodpovídá danému textu ani jiným částem Písma. Raab zcela jasně lhala. To, že je její jednání zaznamenáno v Bibli, však nijak neznamená, že Bůh její lež schvaloval.

4. Uvažuj o svém jednání v několika minulých dnech. Co vypovídá o tvé čestnosti?

Raab a její víra (Joz 2,8-14)

1. Co věděla Raab o Izraelcích a Božích činech? Co její postoj k těmto skutečnostem vypovídá o jejím postoji k Bohu? Joz 2,8-11

Raab se zmiňuje o Hospodinových činech, jak Bůh zachránil Izraelce. Toto je vsutku překvapujícím svědectvím o její víře v jediného pravého Boha.

Jádrem příběhu je její víra! Stejně jako Abraham „uvěřil Hospodinovi a on mu to připočetl jako spravedlnost“ (1 Moj 15,6), tak také i tato kanánská prostitutka, pravděpodobně Amoritka, uvěřila. „Nevěstka Raab věřila, a proto přátelsky přijala vyzvědače a nezahynula s nevěřícími“ (Žid 11,31). Jak 2,25 uvádí Raab jako tu, která svými činy projevila dokonalou víru.

„Z hebrejštiny lze toto místo [Joz 2,9] přeložit ‘věděla jsem’ nebo ‘vím’. Raab zde používá jazyka proroků a vyjadřuje, že to, co je zaslíbeno, se už jakoby naplnilo. Její víra byla stejná jako víra proroků. Jozue a Izraelci takové povzbuzení potřebovali.“ (2 BC 183)

2. Ve světle toho, co bylo o Amorejcích předpovězeno o 400 let dříve, je její víra je skutečně úžasná! 1 Moj 15,16-21

Bůh předpověděl Abrahamovi, že „teprve čtvrté pokolení [nebo čtyři délky lidského života]“ Amorejců dovrší míru jejich nepravosti. Po dobu 400 let vedli Amorejci mravně zkažený život. Většina z nich zcela ztratila jakoukoli citlivost ke zlu. Ale prostitutka Raab odpověděla na hlas Božho Ducha a Bůh její víru přijal.

3. O co Raab požádala izraelské zvědy a jaká byla jejich odpověď? Joz 2,12-14

Je zcela nepochybné, že by král i obyvatelé Jericha považovali její jednání za velezradu, která se trestá smrtí. Raab neriskovala jen svůj vlastní život, ale i život celé své rodiny.

4. Společnost, ve které Raab žila, měla na její život neblahý vliv. Raab byla obětí společenských zlořádů své kultury. Jak bychom měli přistupovat k takovým lidem, jak bychom s nimi měli jednat? Co nám její příběh vypovídá o možnostech/schopnostech takových lidí sloužit Bohu?

Zaslíbení karmínové šňůry (Joz 2,15-21)

1. Jak se zvědům podařilo uniknout z Jericha? Joz 2,15-17

Archeologové objevili pozůstatky domů budovaných v městských hradbách Jericha z doby Jozuovy (1400 let př. Kr.). Hora, o které se zmiňovala Raab, byla pravděpodobně Džebel Karantal, impozantní výšina severozápadně od Jericha. V křesťáckých dobách považovali vojáci tuto horu za horu Ježíšova pokušení. Tato divoká oblast na okraji Judské pouště byla plná jeskyní a roklí, které mohly dobře sloužit jako úkryty.

2. Na jakých třech podmínkách se Raab a zvědové dohodli? Joz 2,18-21

3. Jaký typologický (předobrazný) význam má karmínová šňůra, kterou měla Raab uvázat v okně? Srovnej verše 12.13.18-21 s popisem události, kdy Izraelci měli označit své dveře krví beránka (2 Moj 12,7.13.21-23).

Vykladači Bible poukazují na jasnou podobnost mezi situací Raab a paschou. Karmínovou šňůru přirovnávají ke krvi beránka a požadavek, aby rodina Raab zůstala v domě, srovnávají s příkazem, aby Izraelci jedli paschálního beránka v rodinách a nikdo neopouštěl dům (2 Moj 12,21-23).

Oba příběhy se zmiňují o "znamení" (Joz 2,12; 2 Moj 12,13) a zvědové používají téměř stejný jazyk, jaký je při popisu paschy (srovnej 2 Moj 12,21.22 s Joz 2,19). „Krev“ beránka je protikladem krve, která měla padnout na hlavu těch, kdo by nezůstali v domě Raab, označeném karmínovou šňůrou. Všechny tyto skutečnosti svědčí o tom, že znamení karmínové šňůry je obdobou znamení krve na veřejích domů při vyjití z Egypta.

Hebrejské slovo pro „šňůru“ je takto překládáno pouze v Joz 2 kapitole. Na ostatních místech Starého zákona (31 míst) vždy znamená „naději“. Je docela možné, že zde vypravěč používá v textu slovní hříčku. Ať už je tomu jakkoliv, ostatní pisatelé Bible popisují Raab jako vzor věřícího, který má naději!

4. Kdybys byl v oné době mezi Izraelci, jak bys reagoval na zprávu o tom, že se zvědové ukryli v domě prostitutky Raab?

Raab — vzor naděje

(Joz 6,17.22-25; Mat 1,1.5.6; Žid 11,31; Jak 2,25)

1. Co se stalo s Raab a její rodinou poté, co Izraelci dobyli Jericho? Proč Raab a její rodina nevstoupili hned do tábora Izraelců? Joz 6,17.22-25

Pozdější vyprávění o Raab nám ukazují, že se vdala za Salmona (jednoho z judských knížat), porodila Bóze (Bóaze), a tak se stala jedním z předků Mesiáše. (Viz Rút 4,18-22; 1 Par 2,11-12; 4 Moj 7,12; Mat 1,1.5.6.)

2. Jak pozdější bibličtí pisatelé oceňují živou víru Raab? Žid 11,31; Jak 2,25

Když uvažujeme o tom, co Raab vlastně učinila, nemělo by nás překvapit, že ji oceňují další pisatelé Bible. V Jakubově listu je Raab jedinou osobou, která je přirovnávána k Abrahamovi. Abraham měl činnou víru. Abraham svou víru prokázal i za tu největší cenu: plně důvěřoval Bohu a byl ochoten obětovat svého syna Izáka. Také Raab měla pevnou víru: byla ochotna utrpět i ztrátu, aby ukázala, že její víra vydrží.

Raab stojí ve své víře proti celému prostředí a kultuře, které ji obklopovaly. To je něco, co v moderní době (zvláště v západních zemích) nemusí nikdo činit. Po určitou dobu Raab musela věřit a doufat v to, co nebylo zjevné, a být v bezprostředním nebezpečí do té chvíle, než Jericho padlo.

3. V jakém smyslu je její zkušenost zkušeností každého z nás?

V jistém smyslu jsme všichni takoví, jakou byla Raab. Než jsme přišli k Pánu Ježíši, všichni jsme byli mimo Boží rodinu, byli jsme hříšníci v porušeném prostředí, oběťmi satana. Ale Bůh nám ukázal své mocné činy v dějinách lidstva a probudil naši víru. V Ježíši Kristu jsme se rozhodli podřídit svůj život Boží vůli, odložit minulost a připojit se k Božímu lidu. Ježíšova krev, podobně jako karmínová šňůra, je znamením, jež pro nás znamená život. Nyní žijeme jako cizinci v bezbožném prostředí a čekáme na závěrečné a plné vysvobození v den soudu.

4. Prožil jsi podobnou zkušenost jako Raab?

Návrat zvědů (Joz 2,22-24)

- 1. V čem byla výprava zvědů úspěšná? Vlastními slovy shrň jejich cestu zpět a zprávu, kterou podali Jozuovi. Joz 2,22-24**
- 2. Vzájemně porovnej výpravu 12 zvědů (4 Moj 14. kap.) s výpravou 2 zvědů v Joz 2. kap. V čem si jsou oba příběhy podobné? V čem jsou odlišné?**
- 3. Proč dva zvědové s sebou nepřinesli „plody“ země, jako tomu bylo v případě dvanácti zvědů o 40 let dříve? Nebo přinesla jejich výprava nějaké „plody“?**

V jistém smyslu slova dva zvědové přinesli s sebou „plody“ — Raab a její rodinu! Ellen G. Whiteové se zmiňuje o Raab a její rodině jako o příkladu „plodů“ pohané země, jež byly přineseny do sýpek Izraele. (Viz PK 243.)

To, že Bůh zachránil takovou ženu, jakou byla Raab, a její rodinu, svědčí o Boží milosti, i když by se zničení Jericha mohlo jevit jako velmi krutý čin. Musíme si však připomenout, že „se Izraelci přesně řídili Božími příkazy (5 Moj 20,16.17)... Kananejci dosáhli hranice doby milosti jim dané. Bůh jim nabídl dostatek příležitostí k pokání, jako je nabízí i každému člověku v tomto světě (Jan 1,9; 2 Petr 3,9). Koneckonců Boží milost a spravedlnost jsou vzájemně spojeny. V takovém případě Bůh jedná v souladu se svou povahou, která zahrnuje spravedlnost i milost. Je často činem lásky, když jsou vyřati ti, co měli příležitost [k pokání], aby jejich zvrácený příklad nenarušil ostatní... (2 BC 198.199)

Kniha Jozue je plná Božích soudů nad nepřáteli. Než však dojde ke zničení lidí, Bůh je vždy nejdříve ochoten člověka zachránit. V příběhu o Raab vidíme obraz podstaty a moci zachraňující víry v životě člověka, kterého by většina z nás nikdy nevybrala za předka Mesiáše.

Doporučené studium

Prostuduj si Žid 11. kap. a Jak 2. kap., které hovoří o ospravedlnění z víry o Raab.

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj strany 358-360 a v knize Proroci a králové stranu 243.

„Také my bojujeme boje Hospodinovy pod vedením nebeského 'Jozua'. I když to tak nevypadá, mocnosti zla se chvějí před projevenou Boží mocí. Bůh jde před námi a jeho nepřítelé se v srdci chvějí strachem před námi a před tím, co pro nás Bůh učinil. Království temna se otřásá a spěje k svému zániku a satan a jeho andělé to vědí. Buďme silní ve světle této skutečnosti; dokonalá víra a láska zahánějí strach (1 Jan 4, 18). Všichni obyvatelé Jericha slyšeli o Bohu a chvěli se; jen Raab proměnila svůj strach ve víru a službu.“ (2 BC 183)

Diskuzní otázky

1. Co nám příběh o Raab a zvědech říká o dodržování slibů?
2. Jaké další příklady z Bible znáš, kdy Bůh nebo Ježíš Kristus ocenili ty, které tehdejší společnost zavrhla? Co nám tyto příběhy říkají o podstatě Boží milosti?
3. Uměl bys na základě příběhu o Raab představit vyvážený pohled na ospravedlnění z víry?
4. Zvědové mohli mít čtyři námitky proti Raab (viz poznámka v části na sobotu). Jaké vlastnosti však hovořily v její prospěch? Jak nám tyto vlastnosti pomáhají v boji proti satanovi?
5. Na první pohled se zdá, že Raab a Jozue představují dva protiklady. Přesto si byli tito lidé v něčem podobní. V čem?
6. Raab zcela jistě slyšela o Bohu a o tom, co učinil pro svůj lid. Jak tato skutečnost ovlivňuje náš přístup k evangelizaci a způsob života, jaký vedeme?

Shrnutí

Výzvědná výprava do Jericha zajistila nejen potřebné informace, ale přinesla i své „plody“ v osobě Raab a její rodiny. Přestože tato žena byla prostitutka, stala se ženou víry a byla zachráněna Boží milostí. Kéž bychom i my v této milosti usilovali o záchranu těch, kteří se na první pohled zdají, že do Božího království snad ani nepatří.

Západ slunce 20.04

Cesta k vítězství

Joz 3,1-5,12

Základní text

„Řekl Izraelcům: 'Až v budoucnu budou vaši synové vyptávat svých otců: Co je to za kameny?, seznamte své syny s tímto: Izrael přešel tento Jordán po suchu.'" (Joz 4,21.22)

Základní myšlenka

Poté, co se Izraelci posvětili a přešli Jordán, postavili na památku tohoto zázraku kamenný památník. Opět potvrdili svou smlouvu s Bohem obřízkou a slavením hodu beránka, a tak byli připraveni na dobývání Kanánu.

Přechodem Jordánu vrcholí nádherné dílo Boží záchrany Izraele, které Bůh začal při vyvedení lidu z Egypta. Přejítí Jordánu znamenalo příchod do cíle, kvůli kterému opustili Egypt; putování po poušti a uzavření smlouvy s lidem bylo přípravou na tuto událost. Přechod Jordánu byl splněním zaslíbení, které Bůh dal patriarchům v minulosti.

Hebrejské slovo „abar“ znamená „přejít, překročit“ a je v příběhu o přechodu Jordánu (Joz 3,1-5,1) použito 21krát. Toto sloveso klade důraz na rozhodující okamžik v dějinách Izraele.

Izraelci přešli Jordán, aby začali nový život a obdrželi dědictví, které Bůh zaslíbil jejich předkům před mnoha staletími. Jejich putování mělo skončit. Měli mít opět příležitost stát se Božím národem a splnit poslání, ke kterému je povolal Bůh. Kéž bychom i my prožívali tento týden stejnou radost, jakou prožívali Izraelci po zkušenosti u Jordánu.

Přípravy na přechod Jordánu (Joz 3,1-6)

1. Proč Jozue vytáhl za „časného jitra“ (Joz 3,1)? Jakou podobnou událost můžeme nalézt v životě Ježíše Krista, antitypického Jozua? Mar 1,35; Luk 4,42
2. Proč byl Jordán pro Izraelce tak velkou překážkou? Joz 3,15

Text jasně naznačuje, že k přechodu Jordánu došlo na jaře. V tomto období roku tají sněhy na hoře Hermon na severu země a plní Galilejské jezero; přebytek vody pak způsobuje rozvodnění Jordánu. Obvyklé brody v řece byly v té době nepoužitelné.

Předtím, než se lid pokusil Jordán přejít, nařídil Jozue, že se lid má posvětit, protože Bůh chce pro ně učinit podivuhodné věci (Joz 3,5). Text přímo neříká, o jaké posvěcování mělo jít. Je pravděpodobné, že to bylo podobné posvěcování lidu, které proběhlo u hory Sinaj, kdy lid obdržel stejný příkaz. „Měli se umýt a vyprat svůj oděv a zdržet se všeho, co by mohlo odvádět jejich pozornost od velkého zázraku, který měli brzo prožít.“ (2 BC 187)

Vnější činy byly bezpochyby doprovázeny a inspirovány vnitřním posvěcením srdce. Toto posvěcení bylo také duchovním očištěním, které spočívá v obratu srdce k Bohu, ve víře a důvěře v Boží zaslíbení a v ochotě poslouchat Boží příkazy. Takto byla připravena cesta k uskutečnění zázraku, který pro ně chtěl Bůh vykonat následujícího dne.

„Jestliže chceme, aby nám Bůh žehnal a vedl nás v naší přípravě na vstup do nebeského Kanánu, je nezbytné, abychom se 'posvětili' tím, že svůj život odveddáme Bohu, aby jej mohl očistit a my mohli být svatí. Jestliže toto bylo nutné pro vstup do pozemského Kanánu, o to více je to nutné i pro vstup do nebeského Kanánu.“ (2 BC 187)

3. Jak bys vysvětlil naši úlohu při přípravě na vstup do nebeského Kanánu? (Viz 1 Kor 6,9-11; 1 Tes 4,3,4; 5,23.)

Truhla smlouvy (Joz 3,8-13)

- 1. Jak se změnilo pochodové uspořádání Izraelců pro vstup do zaslíbené země? 4 Moj 2,17; 10,33; Joz 3,11**

Truhla smlouvy stojí ve středu příběhu o přejití Jordánu. Pisatel se o ní zmiňuje 9krát ve 3. kap., 7krát ve 4. kap. a nepřímou pomocí zájmen ještě 4krát.

- 2. Co symbolizuje truhla smlouvy? Jaké duchovní naučení nám nabízí skutečnost, že truhla byla nesena napřed a lid ji následoval? 2 Moj 25,21.22**

„Vtruhle byl uložen Boží svatý a neměnný zákon. Na truhle ležela slitovnice, jež [Izraelcům] připomínala Boží milosrdenství, trpělivost, odpuštění a milost. Tím jim již v počátcích jejich zkušenosti jako národa Bůh říkal: Nechte se vést mou povahou, spravedlností a milosrdenstvím. Dovolte, aby vám Desatero — má norma toho, co je správné — ukázalo jak žít. Dovolte, aby vám moje milost pomohla zachovávat zákon. Pokud se bude [izraelský] národ řídit těmito zásadami, potud bude v bezpečí.“ (2 BC 186)

Při pochodu do Kanánu měli Izraelci udržovat vzdálenost 2000 loktů (asi 1,2 km) od truhly smlouvy. Měla se tak zdůraznit a zvýšit důležitost truhly, neboť ona představovala Boží přítomnost. Truhla měla být nesena napřed, aby lidé věděli, že je vede Bůh.

Rozdělení Jordánu mělo být dalším znamením (Joz 3,13). Až na Jozua a Kálefa všichni ti, kdo přešli Rudé moře, zemřeli při putování po poušti (5 Moj 1,19-38).

Tato událost měla představit Jozua jako vůdce Božího lidu. „Překročení Jordánu mělo být pro Jozua totéž, co znamenalo vydání zákona na Sinaji pro Mojžíše — ‘aby lid slyšel, až s tebou budu mluvit, a aby ti vždycky věřili’ (2 Moj 19,9).“ (2 BC 187)

- 3. Jak je Bůh nazýván v souvislosti s přechodem Jordánu? Co tato Boží jména pro tebe znamenají? Joz 3,10.13**

Slovní spojení „Pán [hebrejské slovo označující ‘vládce, vlastníka’] celé země“ zdůrazňuje to, že Bůh Izraele je suverénním vládcem světa v protikladu k místním kanánským božstvům. Spojení „živý Bůh“ stojí v protikladu k mrtvým bůžkům ze dřeva nebo kamene, jež byli uctíváni obyvateli Kanánu.

Vody se rozestoupily (Joz 3,14-17; 4,10-18; 5,1)

1. Popiš velký zázrak, jehož byli Izraelci svědky u Jordánu. Proč Bůh nechal Izraelce přecházet řeku v době, kdy byla rozvodněná? Joz 3,14-17

Izraelci mohli překročit Jordán o měsíc či dva dříve, kdy nebyla řeka ještě rozvodněná. Tehdy by však nebyl zapotřebí žádný zázrak. K takovém přechodu mohlo dojít, protože lid tábořil u Akáciového háje (Setim, Šitím) po dva měsíce. Zdá se však, že Bůh chtěl, aby Izraelci vstoupili do Kanánu v době, kdy by to bez zázraku nebylo možné. Božimu lidu a obyvatelům Kanánu by se tak mohla zjevit Hospodino moc, jak tomu bylo v době vyjití z Egypta. (Srovnej Joz 5,1 s 2 Moj 9,16.) Mimoto obyvatelé Jericha mohli s těžší očekávat, že v tomto období někdo může přejít řeku, a nebyli na stráží u brodů.

2. Kde vlastně došlo k rozdělení vod Jordánu? Joz 3,16

„Pochod byl zahájen v určenou dobu. Zástupy vedla truhla smlouvy, kterou nesli kněží na ramenou... S velkým zájmem všichni sledovali, jak kněží sestupují ke břehu Jordánu. Viděli, jak dorazili s posvátnou truhlou k rozbouranému proudu a jak nohy nosičů vkročily do vod řeky. Náhle se příval vody zastavil u místa, kde do řeky vstoupili, pod tímto místem voda otekla a dno řeky se obnažilo.“ (PP 260)

Každý z nás stál někdy tvář v tvář divokému přívalu, který nám bránil v cestě vpřed — vážná nemoc (naše vlastní nebo někoho blízkého), smrt člena rodiny nebo milovaného člověka, ztráta zaměstnání, zklamání či neúspěch. Každý člověk by tento seznam mohl rozšířit. Ale zkušenost Izraelců u Jordánu nás učí tomu, že Bůh vždy stojí uprostřed našich zápasů a vyzývá nás, abychom jimi prošli s jeho pomocí.

„Bůh vždy vyzývá svůj lid, aby nejen čelil těžkostem, ale aby také na Boží příkaz krácel vpřed ve víře, s důvěrou, že Bůh ukáže cestu. Bůh zaslíbil, že zastaví vodní příval a přemůže všechny překážky.“ (2 BC 188)

3. Jaký dopad měl tento zázrak na Izraelce a na okolní národy? Joz 4,14.24; 5,1 Jaký dopad má tento zázrak na tebe?

„Čím jsou pro vás tyto kameny?“ (Joz 4,1-24)

1. Co měl Jozue učinit hned poté, co Izraelci přešli Jordán? Joz 4,1-24

Podle některých moderních překladů se v příběhu vyskytuje pouze jeden kamenný památník. Hebrejský text však hovoří o jednom památníku uprostřed Jordánu (Joz 4,9), aby jej lidé mohli vidět, když v řece klesne voda. Druhý památník byl v Galgala (Gilgálu), jejich prvním stanovišti na západním břehu Jordánu (Joz 4,20).

2. Co měly tyto památníky z dvanácti kamenů znamenat? Pro které dvě skupiny měly být připomínkou? Joz 4,5-7.21-24

Generace, která vstupovala do zaslíbené země, potřebovala památníky. Základna pro dobývání Palestiny byla v Galgala, proto lid pravidelně pobýval na tomto místě a mohl si připomínat Boží věrnost. Následující generace a jejich děti se však mohly ptát: „Co znamenají tyto kameny?“ A tehdy měly možnost slyšet příběh o mocných činech záchrany, které pro ně vykonal Hospodin.

Památné kameny byly postaveny také proto, „aby poznaly všechny národy země, jak mocná je ruka Hospodinova“ (Joz 4,24). Izraelci tak mohli šířit poznání o pravém a živém Bohu mezi ostatní národy.

3. Srovnej stavbu kamenného památníku v Galgala se stavbou jiných památníků, o nichž se zmiňuje Bible. Joz 24,26.27; 1 Moj 28,18-22; 31,45-47; 1 Sam 7,9-12 Jakým způsobem můžeme stavět památníky Božích mocných činů v našem životě?

„Jsou tisíce lidí ochotných pracovat pro Pána, kteří však neměli tu přednost slyšet pravdu tak jako někteří. Tito lidé jsou však věrnými čtenáři Božího slova a jejich pokorné úsilí přinést světlo jiným bude požehnáno. Ať si tyto lidé vedou deník a když jim Bůh dá prožít zajímavou zkušenost, ať ji zaznamenají, tak jak to udělal Samuel, když Izraelci zvítězili nad Filistinskými. Tehdy postavil památník vděčnosti a řekl: 'Až potud nám Hospodin pomáhal.' Bratři, kde jsou vaše památníky, které připomínají Boží lásku a dobrotu.“ (2 BC 1012, EGW)

Obřízka a hod beránka (Joz 5,1-12)

1. Proč bylo potřeba vykonat zvláštní obřad obřízky? Jaký význam měla obřízka? Joz 5,2-9 (Srovnej s 1 Moj 17,7-14; 5 Moj 10,12-16; Řím 2,28.29; Kol 2,10-13.)

„Zrušení obřadu obřízky, k němuž došlo po vzpouře u Kádes, bylo Izraeli trvalým důkazem, že jejich smlouva, která obřízku přikazovala, byla zrušena... Bůh opět uznal Izrael za svůj národ a znamení smlouvy bylo obnoveno. Obřad obřízky byl proveden u všech, kteří se narodili na poušti.“ (PP 361)

Boží přikaz byl v rozporu s lidským plánováním. Každý by se zřejmě rozhodl zaútočit dříve, než se Kananejští vzpamatují ze šoku a strachu, které vyvolal zázrak u Jordánu. Bůh však přikázal třídní odklad! A navíc, izraelští muži měli být obřezáni, což ve skutečnosti ochromilo celou armádu. Z lidského hlediska to bylo nesmyslné. Ale Bůh věděl, že duchovní příprava Izraele je mnohem důležitější než okamžitá vojenská výhoda. Bůh také mohl střežit bezpečí svého lidu. Vždyť je provedl rozbouřeným Jordánem!

2. Co znamená jméno „Galgala“ a co mělo připomínat? Joz 5,8.9

Jméno „Galgala“ (Gilgál) pochází z hebrejského kořene „galal“, který znamená „odvalit“. Potupa Izraele byla odvalena!

V Galgala přikázal Bůh, aby Izraelci znovu začali slavit paschu (Joz 5,10-12) — svátek, který neslavili od svého vzbouření u Kádes. (Viz PP 361.362.) Tato oslava je měla vzájemně sjednotit jako národ a měli se obracet nejen k minulosti ale i k budoucnosti. Předpisy paschy vyžadovaly, aby byl obětní beránek vybrán desátého dne prvního měsíce (2 Moj 12. kap.). Izraelci měli jíst tohoto beránka navečer čtrnáctého dne. Povšimněte si Božího načasování: Izraelci překročili Jordán desátého dne měsíce!

3. Pán Ježíš ustanovil Večeři Páně namísto paschy. Jak je to dlouho, co jsi znovu odevzdal svůj život Ježíši Kristu při této připomínce jeho smrti?

Doporučené studium

Tento týden jsme hovořili o některých památnících, které měly Izraelcům připomínat, co pro ně Bůh vykonal. Následující texty popisují jiné druhy památníků. Co má každý z uvedených památníků připomínat? Co pro tebe tyto památníky osobně znamenají? 1 Moj 9,12-17; 2 Moj 15. kap.; 16,31-35; Mat 26,26-28

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj kapitulu „Překročení Jordánu“ (str. 358-362). Máš-li možnost, prostuduj si ve 4. svazku Svědectví pro církev strany 158 a 159.

„Protože jsem prožila každý krok kupředu až k dnešnímu stavu díla, mohu při zpětném pohledu na naše dějiny jen říci: 'Chvalme Pána!' Když vidím, co Pán učinil, jsem naplněna úžasem a důvěrou v Krista jako vůdce. Nemáme se čeho do budoucna obávat, jenom toho, abychom nezapomněli na cestu, kterou nás Pán vedl, a na jeho naučení, obsažená v uplynulých dějinách.“ (LS 196)

Diskuzní otázky

1. O čem asi Izraelci přemýšleli, když (a) stáli na břehu rozbourěného Jordánu, (b) přecházeli Jordán, (c) bezpečně dorazili do Galgala?
2. Srovnej dva kamenné památníky v Jordánu a v Galgala se dvěma „živými“ památníky — obřízkou a paschou. V čem jsou podobné, v čem rozdílné?
3. Jaké jiné druhy památníků — kromě deníku (viz středeční část) — můžeme v našem životě postavit, aby nám připomínaly Boží lásky a druhým lidem o ní svědčily?
4. Přítomnost truhly smlouvy ujišťovala Izraelce o Boží přítomnosti, lásce, milosrdenství a spravedlnosti. Co tobě připomíná jejich přítomnost?
5. S jakými obtížemi jsi se setkal tento týden? Jak ti může zkušenost Izraelců u Jordánu pomoci překonat strach nebo pochybnosti?

Shrnutí

Izraelci se odevzdali Bohu a ve víře vstoupili do Jordánu. Bůh pro ně vykonal velký zázrak a provedl je Jordánem po suché zemi. Bůh chce vykonal takové dílo i pro nás, když se mu odevzdáme. Mnoho pro nás již vykonal v oběti svého Syna. Pojď, vstup do rozbourěného Jordánu a pozoruj, jak se vody rozdělují. Dívej se, co pro tebe může vykonal Bůh.

Západ slunce 20.15

Vítězný pokřik

Joz 5,13-6,27

Základní text

„Izraelští věřili, a proto před nimi padly hradby Jericha, když je obcházeli po sedm dní.“ (Žid 11,30)

Základní myšlenka

Zpráva od Božím bojovém plánu dobytí Jericha, který byl úspěšně proveden poslušnými a věrnými Izraelci, je pro nás — jako duchovní Izrael — plná naučení.

V jednom starém spirituálu se zpívá: „Jozue, ten porazil Jericho, Jericho, Jericho. Jozue, ten porazil Jericho, dolů hradby padají.“

Inspirací k této písni byl příběh plný napětí a událostí, příběh o dobytí Jericha. Tento příběh stále přitahuje všechny věkové kategorie čtenářů. Archeologové dokonce potvrdili, že je zpráva o pádu Jericha v mnoha bodech přesná.

Středem příběhu však není „bitva o Jericho“. Písmo představuje příběh z duchovního hlediska tím, že začíná setkáním Jozua s božským Velitelem. Hlavní částí příběhu netvoří popis zbraní nebo vedení války, ale Boží zájem o záchranu lidstva a o duchovní symboly vztahující se k izraelské bohoslužbě: truhla smlouvy, kněžstvo, zvuk polnic, které byly používány ve svatyni, úplné zničení města a záchrana Raab.

Zpráva o dobytí Jericha je tedy především duchovní událostí. Zápasíme-li s hříchem, v podstatě opakujeme a prožíváme duchovní rozměr této bitvy pod vedením stejného Velitele, který vedl i Izraelce — pod vedením velitele Hospodinova zástupu.

Setkání dvou velitelů (Joz 5,13-15)

- 1. Jak se Jozue osobně připravoval na dobývání Jericha? Joz 5,13**
- 2. Kdo byl oním „velitelem Hospodinova zástupu“? Srovnej Joz 5,13.14 s Dan 8,11. O jaké „zástupy“ se jedná v Joz 5,14? 1 Král 22,19; Žalm 148,2**

Slovní spojení „velitel (kníže, kral.) zástupu“ se v Bibli nachází ještě na jednom místě: Dan 8,11. Textové souvislosti obou veršů v Joz 5,14 a Dan 8,11 poukazují na nějakou božskou bytost jako na velitele nebo knížete.

„Byl to Kristus, Vznesený, který stál před vůdcem Izraele.“ (PP 363)

„Kdyby mohl Jozue vidět tak, jako viděl služebník Elizeův v Dótan, a kdyby mohl tento pohled snést, viděl by anděly Hospodinovy okolo dětí Izraele. Cvičená armáda nebes přišla, aby bojovala za Boží lid. Přítomen byl i velitel Hospodinova zástupu, aby je vedl. Když se Jericho začalo hroutit, nedotýkala se městských hradeb žádná lidská ruka, ale Hospodinovi andělé zničili opevnění a vstoupili do pevnosti nepřítele.“ (2 BC 994, EGW)

- 3. Jak Jozue jednal, když se setkal s nebeským Velitelem? Joz 5,14.15 Co nám tento příběh říká o našem postoji a jednání v Boží přítomnosti při bohoslužbě?**

„Když Jozue obdržel nejvyšší poctu tím, že se stal velitelem Izraele, postavil se všem Božím nepřátelům. Jeho srdce bylo naplněno vznešenými myšlenkami velkého poslání. A přece se po přijetí osobního poselství z nebe postavil do role malého dítěte, které je vedeno. 'Jaký rozkaz má můj pán pro svého služebníka?' (Joz 5,14), zněla jeho otázka.“ (SL 15)

Jozuova příprava na bitvu o Jericho je krásným představením pravdy, že i velcí vůdci v Božím díle jsou sami vedeni. Jozuova otázka: „Jaký rozkaz má můj pán pro svého služebníka?“ obsahuje tajemství úspěchu všech Božích dětí. Jozue byl připraven a ochoten konat Boží vůli.

- 4. Jak se osobně připravuješ na své životní „bitvy o Jericho“?**

Bojový plán (Joz 6,1-7)

1. Čím byl bojový plán na dobytí Jericha tak neobvyklý? Jaké duchovní poučení si z něj můžeme vzít? Joz 6,1-5

Obyvatelé Jericha slyšeli o tom, jak Bůh rozdělil vody Rudého moře, staral se o Izraelce při putování pouští po dobu čtyřiceti let a jak nyní zastavil vody rozbouraného Jordánu. Zcela určitě si obránci Jericha vymysleli obrannou taktiku a připravili zbraně. Představovali si, že lidé tábořící nedaleko jejich města povedou válku s nebyvalou účinností.

Boží plán byl však jiný než tato „obvyklá“ válečná strategie. Proto si také nemohl žádný člověk přisvojit zásluhu na vítězství. Hradby Jericha měly padnout ne pro sílu Izraele, ale proto že Bůh zasáhl. Jednalo se o bojovou strategii víry, ne války. (Viz Zach 4,6; 2 Kor 10,4.)

2. Jak Jozue odpověděl na Boží příkaz? Co Izraelci asi cítili, když se dozvěděli, jak budou bojovat? Joz 6,6.7

Jozue věděl, že bohoslužba je ryzí jedině tehdy, je-li přítomna poslušnost. Jozuovo jednání nám poukazuje na postup v životě věřícího — (1) uctívej Boha, (2) naslouchej, (3) poslušně jednej.

Povšimněte si, že Bůh hovořil promluvil pouze k Jozuovi, ne k lidu. Na lidu bylo, aby věřil Jozuovým slovům a řídil se jeho příkazy. (Viz 4 T 162.)

3. Jak jednáš, když tě Bůh žádá, abys učinil něco, co jakoby nemělo smysl?

„Jednali by v podobných podmínkách stejně i ti, kdo se dnes hlásí k Božímu lidu? Nepochybně by se někteří chtěli řídit svými vlastními plány, navrhopvat způsoby a prostředky jak docílit žádaného výsledku. Váhali by, kdyby se měli podřít tak prostému plánu, který jim nepřinese žádnou slávu... Také by pochybovali o možnosti dobytí mocné město tímto způsobem. Na prvním místě je však zákon povinnosti. Měl by vyzvednout autoritu nad lidský rozum. Víra je živou mocí, která překonává každou obtíž a překážku a vztyčuje svůj prapor uprostřed tábora nepřítel.“ (2 BC 995, EGW)

Zvuk polnice a ticho (Joz 6,8-15)

- 1. Jaký zvuk bylo slyšet, když Izraelci pochodovali okolo Jericha? Proč měl lid zůstat potichu? Joz 6,8-10 (Srovnej s 2 Moj 14,13.)**
- 2. Co v Písmu symbolizuje „polnice“ (šofar, beraní roh)? Které z následujících symbolických významů zapadají do příběhu bitvy o Jericho?**

3 Moj 23,23-25; 25,9

Soud 7,22

Žalm 47,6; Iz 27,13

Žalm 98,6.9

Joel 2,12-17

Je zřejmé, že Boží příkaz, aby lid pochodoval sedmkrát okolo Jericha, měl dopad na Izraelce i na obyvatele Jericha. „Ale pravým účelem tohoto nepřetržitého dlouhotrvajícího obřadu, který předcházel konečnému zničení hradeb, bylo poskytnutí příležitosti pro růst víry Izraelců. Měli si být plně vědomi skutečnosti, že jejich síla nebyla výsledkem lidské moudrosti nebo moci, ale byla v Bohu jejich spásy. Tím si měli zvyknout na to, že nemají spoléhat na sebe, ale cele na svého božského Vůdce.“ (4 T 163)

Tato scéna zcela určitě vzbudila u obyvatel Jericha strach. Musel to být pro ně skličující pohled, když viděli Izraelce stále pochodovat kolem města. Určitě si kladli otázky: „Co to znamená? Kdy to skončí? Tito lidé nejdříve prošli Rudým mořem, pak rozvodněným Jordánem a teď pochodují každý den za zvuku šofaru kolem našeho města a nevydají ani slovo!“

- 3. Představ si, že jsi Izraelec. Byl bys schopen být zticha při pochodu kolem Jericha? Proč ano, proč ne? Co by tvé jednání mohlo symbolizovat?**

„Jako lid máme nedostatek víry. V těchto dnech by bylo málo těch, kteří by uposlechli příkazů, daných prostřednictvím Božích služebníků, tak poslušně, jak to učinila izraelská armáda při dobývání Jericha.“ (4 T 162)

Vítězný pokřik (Joz 6,1.6-20)

- 1. Popiš zázrak, který se udál v okamžiku, kdy lid vydal vítězný pokřik. Které podrobnosti dobytí Jericha mohou být podepřeny archeologickými nálezy? Joz 6,16-20**

Dr. Bryant Wood (odborník na kanánskou keramiku pozdní doby bronzové) nedávno analyzoval archeologické nálezy v Jerichu a objevil mimořádné souvislosti mezi biblickou zprávou a archeologickými údaji. Čtyři typy údajů — datování keramiky, stratigrafie, královští skarabové z Egypta a radiometrické datování — umisťují zničení Jericha přesně do té doby jako Bible — kolem roku 1410 př. Kr. Nálezy také svědčí o obrovském zemětřesení, při němž se městské hradby doslova „zhroutily“ (Joz 6,20) a vytvořily násypy, po nichž izraelský „lid vstoupil do města, každý tam, kde právě byl“ (Joz 6,20).

Z archeologických nálezů také vyplývá, že existovalo mnoho domů — jako dům Raab —, které byly postaveny mezi předním ochranným valem a horní hradbou z hlíněných cihel. (Srovnej s Joz 2,15.) Z nálezů je zřejmé, že město bylo zcela zničeno ohněm, jak zaznamenává i Joz 6,24. Bylo rovněž nalezeno velké množství nádob plných obilí, což naznačuje, že (a) k útoku došlo krátce po žních (jak naznačuje Joz 2,6; 3,15; 5,10), (b) obléhání netrvalo dlouho (pouze 7 dní, viz Joz 6,12-20), (c) před zničením města nedošlo k jeho vydrancování, které bylo ve starověku na Předním východě běžné (viz Joz 6,17.18).

- 2. Co nám příběh o pádu zdí Jericha vypráví o velkých činech, které pro nás chce Bůh vykonat?**

„Bůh chce vykonat velké věci pro ty, kdo mu důvěřují. Důvod, proč křesťanští duchovní nepožívají větší síly, je v tom, že příliš věří ve svou vlastní moudrost a nedávají Pánu příležitost, aby projevil svou moc k jejich prospěchu. Bůh pomáhá svým věřícím dětem v každé nouzi, jestliže v něho skládají plnou důvěru a věrně ho poslouchají.“ (PP 366)

- 3. Prožil jsi osobně Boží čin ve tvůj prospěch, když jsi se ocitl v nějaké krizi?**

„Prokletí“, „nevěstka“ a „stavitel Jericha“ (Joz 6,22-27)

- 1. Proč Bůh zapověděl Izraelcům vzít si nějakou kořist z Jericha? Joz 6,17.18**
- 2. Proč Bůh považoval za správné, aby všichni — kromě Raab a její rodiny — byli v Jerichu zabití? Joz 6,17.21.24 (Srovnej s 1 Moj 15,16-21.)**

Bůh vyhlásil město za „klaté“ (Joz 6,17-19). Hebrejské slovo „chérem“ znamená být absolutně a neodvolatelně „oddán, odevzdán“ buď k zničení, nebo k posvátnému účelu. Obě stránky slova „chérem“ jsou v těchto verších naznačeny: město bylo zničeno ohněm a nezníčitelné kovy se staly součástí Hospodinova pokladu.

Význam „odevzdání k zničení“ se vztahuje na lidi, kteří se plně rozhodli ke vzpouře. To znamená, že dospěli ke konci doby milosti, kterou měli.

Ó čtyři sta let dříve, než došlo k pádu Jericha, Bůh řekl Abrahamovi, že nemůže zdědit Kanán, protože „dosud není dovršena míra Amorejcovy nepravosti“ (1 Moj 15,16). Během této zkušební doby však žili i bohobojní lidé (Melchisedech, 1 Moj 14,18-24; Balám, 4 Moj 22.-24. kap.), kteří Amorejským svědčili o Bohu.

Kananejští však upadli do velmi zvráceného způsobu života. V našem století byly zkoumány tabulky z Ugaritu z doby Jozua. Tyto texty odhalují hrubé a nechutné sexuální praktiky (příliš hrubé pro tisk), které byly středem kananejských kultů plodnosti. Texty také zjevují nenasytnou touhu po krvi a násilí, která byla typická pro kananejská božstva. Lidé se však nemohou dostat výš, než je jejich pojetí Boha a náboženství. Není tedy překvapující, že s takovým pojetím sexuality a násilí jako středem náboženství ztratila celá kananejská civilizace během několika století schopnost odpovědět na výzvy Ducha svatého. Jejich zničení bylo činem milosti a spravedlnosti.

V Joz 6,26 čteme, že bude-li někdo chtít znovu postavit Jericho, ztratí jak své prvorozené, tak i své nejmladší dítě. Toto proroctví se naplnilo v době, kdy Chiel Bételský „položil jeho [Jericha] základ“ a „postavil jeho vrata“ (1 Král 16,34).

- 3. Jaký druh člověka by se zcela otevřeně postavil proti Božímu zákazu opět vybudovat Jericho? Srovnej takového člověka s Jozuem.**

Doporučené studium

Příběh o dobytí Jericha není jediným případem v Písma, kdy Bůh použil strategii, která z lidského hlediska nedávala smysl. Při studiu následujících textů přemýšlej (1) o jaký způsob strategie se jednalo, (2) proč jej Bůh použil, (3) jaké poučení nám příběh dává: Soud 7,1-22; 2 Král 5,1-15; Skut 2,1-12; 8,1-3; 9,1-22.

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj kapitulu „Pád Jericha“ (str. 363-370). Máš-li možnost, prostuduj si ve 4. svazku Svědectví pro církve kapitulu „Dobytí Jericha“ (4 T 156-164) a ve 3. svazku Vybraných poselství str. 425.

„Máme-li být úspěšní, musí nás předcházet Velitel Hospodinova zástupu... Velitel Hospodinova zástupu je připraven nám pomoci právě tak, jako pomohl Jozuovi. Na nás je, abychom poslouchali rozkazy; jak to bylo u Jericha, tak tomu má být i v naší práci. Izraelci uposlechli příkaz a pochodovali okolo města, jak Bůh přikázal; byl poslán mocný anděl, aby strhl hradby Jericha a armády Izraele mohly vstoupit rovnou do města. Musíme mít méně sebedůvěry a více důvěry v Ježíše Krista.“ (RH z 12.7.1887, EGW)

Diskuzní otázky

1. Kdy je v křesťanském zápase doba vhodná na ztišení? Kdy je doba vhodná k vítěznému volání?
2. Co jsi se v tomto týdnu dozvěděl o Božím zájmu o záchranu lidstva?
3. Srovnej „bitvu o Jericho“ s novozákonními radami, jež se týkají „boření hradeb“ (2 Kor 10,4) a zbraní duchovního boje (Efez 6,10-18).
4. Izraelský lid prokázal době dobývání Jericha pozoruhodnou jednotu. Tato jednota a věrnost jim dopomohly k úspěchu. Co si z jejich příkladu může vzít tvůj sbor?

Shrnutí

Bitva o Jericho nám dává poučení týkající se našich duchovních bojů: (1) Bůh může přemoci všechny překážky. (2) Příprava na boj začíná na našich kolenou, rozhovorem s naším Velitelem. (3) Bůh často používá nejjednodušší a nejneobvyklejší způsoby, aby byl hřích přemožen. Činí tak proto, abychom plně důvěřovali Bohu, ne naší vlastní moudrosti. (4) Musíme s Bohem spolupracovat tím, že budeme poslušni každého jeho příkazu, i kdybychom jej zcela nepochopili. (5) Boj je Hospodinův. Jestliže dodržíme podmínky boje, Bůh nás ujišťuje o vítězství!

Západ slunce 20.26

Zrada v táboře

Joz 7. a 8. kapitola

Základní text

„Vzhůru, posvěť lid a vyzvi jej: ‘Posvěťte se na zítřek! toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Uprostřed tebe je něco, co propadlo klatbě, Izraeli! Nemůžeš obstát před nepřáteli, dokud to, co propadlo klatbě, neodstraníš ze svého středu.’“ (Joz 7,13)

Základní myšlenka

Věrolomnost způsobila, že se vítězství Izraele u Jericha proměnilo v porážku u města Hai. Lid se musel vypořádat s hříchem a potom prožil opět slavné vítězství a obnovu smlouvy.

AŽ dosud v knize Jozue prožívali Izraelci úspěch: prošli rozvodněným Jordánem, vstoupili do Kanánu, slavili hod beránka, byli zbaveni potupy v Galgala a zvítězili u Jericha. U města Hai (Aj) však Izrael utrpěl porážku. Jozue padl tváří na zem před Hospodinem. Boží věrnost a moc byly totiž zneváženy před obyvateli Kanánu.

Co špatného se stalo? Bůh zajisté nechtěl, aby Izraelci utrpěli porážku od nepřítele. Vždyť vedl lid k vítězství! Tento týden se budeme zabývat příčinami, které vedly k neúspěchu izraelské armády u města Hai. Toto studium nám přinese cenné poučení týkající se i našich proher a neúspěchů v křesťanském zápasu proti hříchu, abychom se jim mohli v budoucnu vyhnout. Příběh o dobývání Hai budeme studovat až k jeho vítěznému konci, kdy dochází k úžasnému obnovení smlouvy mezi Bohem a jeho lidem.

Věřolomnost způsobuje porážku (Joz 7,1-9)

1. Které dva hříchy vedly k porážce izraelské armády u Hai? Joz 7,1-3.11

Hebrejské slovo „máal“, jež se ve verši 1 překládá jako „nevěra“, doslova znamená „jednat tajně“, odtud tedy významy jednat „pokoutně, věrolomně, lstivě, tajně“. Achanova (Akánova) věrolomnost se vztahovala k „chérem“ neboli k „věcem odevzdaným [k zničení nebo k posvátnému účelu]“. Tento hřích zahrnoval přestoupení božské smlouvy, krádež a podvod.

2. Popiš první bitvu u města Hai, její vojenský výsledek a psychologický dopad na Izraelce? Joz 7,4-9

3. Jak se Jozue zachoval, když byla armáda poražena? Jakou další stránku jeho povahy to zjevuje? Joz 7,6-9

„Jozue projevil skutečnou touhu ctít Boha, a přesto byly jeho prosby smíšeny s pochybností a nevěrou. Myšlenka, že Bůh převedl lid přes Jordán, aby je vydal do rukou pohanů, byla hříšná, nehodná vůdce Izraele. Jozuovy pocity skleslosti a nedůvěry byly neomluvitelné právě pro mocné zázraky, které Bůh vykonal pro záchranu svého lidu, i z hlediska stále opakovaného zaslíbení, že Bůh s nimi bude při vyhánění hříšných obyvatel Kanánu.

Ale náš milostivý Bůh se nerozhněval na svého služebníka kvůli tomuto chybě. Ve své vznešenosti přijal Jozuovo pokorení a modlitby a jemně ho napomenul pro jeho nevěru. Pak mu zjevil příčinu jejich porážky.“ (2 BC 996, EGW)

4. Jaká nebezpečí nás mohou ohrožovat v okamžiku, kdy v křesťanském zápasu prožíváme vítězství?

V křesťanském životě není žádný jiný okamžik tak plný nebezpečí, jako když prožíváme velká vítězství. Tehdy může mít člověk sklon chlubit se svými zásluhami. Velmi snadno si můžeme myslet, že kvůli našemu předchozímu vítězství nám Bůh dal novou sílu, která nás bude chránit během celé naší pozemské pouti.

Odhalení zrádce (Joz 7,10-21; 1 Par 2,7)

1. Co nám příběh o Achanovi říká o individuální a kolektivní odpovědnosti za hřích? Joz 7,10-12 (Srovnej s 2 Sam 21,1; Dan 9,4-11.)

„Příběh Achana nám dává vážné poučení: kvůli hříchu jednoho člověka spočine na lidu nebo národu Boží nelibost do té doby, než je přestoupení odhaleno a potrestáno. Hřích ničí již svou podstatou. Jeden člověk, který je nakažen smrtelným malomocenstvím hříchu, může přenést tuto nákazu i na tisíce dalších.“ (2 BC 996, EGW)

2. Jak došlo k odhalení hříchu toho, „který přivedl na Izrael zkázu“ (1 Par 2,7)? Joz 7,13-23 Proč bylo třeba, aby se Achan veřejně přiznal a vrátil ukradené věci?

Žádostivost je skutečně nesmyslná! Protože Achan musel ukradené předměty skrývat, nemohl je ani použít. Poslední a zřejmě nejadresnější příkázání Desatera říká: „Nebudeš dychtit (nepožádáš)“ (2 Moj 20,17). Bůh věděl, že žádostivost olupuje člověka o jeho vítězství, neboť člověk se pak zaměřuje více na předmět své touhy než na Ježíše Krista.

Žádost ovlivňuje i naše vztahy s druhými lidmi. Posledních šest příkázání Desatera se týká naší lásky k druhým (Mat 22,37-40). Touha po tom, co vlastní druhý, v nás vzbuzuje žárlivost vůči druhému člověku. A je těžké milovat druhého, jestliže na něj žárlíme. Místo abychom budovali prostřednictvím Ducha svatého povahu, jakou měl Pán Ježíš, se snažíme být podobni druhým. Dovedeme si představit, co by se stalo, kdyby v Izraeli bylo několik set takových „Achanů“, kteří by toužili po kořisti z Jericha?

3. Prostuduj si jiné biblické příklady žádosti a varování před žádostí. (Viz Kol 3,5; Mat 6,24; Luk 12,15; Efez 5,3.) Povšimni si, že žádost byla kořenem prvního hříchu ve vesmíru (Iz 14,13.14), kořenem prvního hříchu, když Izraelci vstoupili do Kanánu (Joz 7. kap.) a kořenem prvního hříchu v počátcích novozákonní církve (Skut 5,1-11).

Ellen G. Whiteová otevřeně říká, že v dnešní době „žádostivost bují dále... Je mnoho Achanů mezi členy církve, kteří zaujímají dobrá postavení a přesně plní své povinnosti.“ (PP 369) Do jaké míry ovládá hřích žádostivosti tvůj život?

Dolina zkázy (Joz 7,24-26)

1. Jak byl Achan potrestán za svůj hřích? Proč byl potrestán i tehdy, když se k hříchu přiznal? Joz 7,24-26

Achan se skutečně přiznal k svému hříchu. Ukazuje však příběh, že by Achan svého hříchu litoval? Porovnejte tuto událost s Davidovým přiznáním a pokáním v Žalmu 51. Přiznání bez pokání (a odvrácení se od hříchu) není cestou k odpuštění.

„Tak budou hříšníci přiznávat své viny, až budou stát před soudnou stolicí Boží, kde každý hřích bude rozhodovat o otázce života nebo smrti. Následky, jež si každý musí připsat na vlastní vrub, přinutí každého k přiznání všech hříchů. Strašný pocit z odsouzení a hrozné očekávání soudu přinutí duši k přiznání. Takové přiznání však hříšníka už nemůže spasit.“ (PP 370)

2. Byl Bůh spravedlivý, když žádal, aby byli Achan i celá jeho rodina ukamenováni? 5 Moj 24,16

Text v 5 Moj 24,16 říká, že děti nebudou usmrceny kvůli hříchům svých rodičů. Proto se můžeme domnívat, že příslušníci rodiny pomáhali Achanovi při krádeži. Buď pomáhali přímo při činu, nebo ukrývali kradené předměty. Zdá se, že se všichni snažili utajit Achanův čin.

Bůh je ve svém milosrdenství schopen zachránit i takového člověka, jako byla Raab; Boží smysl pro spravedlnost však nepřehlídí žádný hřích, který si tajně pěstujeme v srdci.

„Ze způsobu, jakým Bůh jednal s Achanem, můžeme vidět Boží nelibost proti těm, kteří páchají podobné hříchy. Zásady evangelia nejsou dnes o nic menší, než byly v době Jozua.“ (YI z 1.2.1894, EGW)

Potrestání Achana se může jevit jako kruté. Ale copak by nebylo mnohem horší dovolit, aby se rakovina žádostivosti rozšířila po celém národě? Hřích je jako nemoc — když jej necháme být, velmi rychle zachvátí celé tělo.

Bůh musí zničit vše, co by mohlo zabránit naplnění jeho záměrů. Jen on může vědět, za jak dlouho by Achanův hřích zachvátil nezkušený lid Boží. Bůh si jistě s lítostí připomínal, jak žádostivost zničila pokoj v nebi a připravila jej o přátelství jedné třetiny andělů.

3. Pěstuješ si v srdci nějaké tajné hříchy? Můžeš poprosit Boha, aby ti je pomohl překonat.

Brána k naději a vítězství

(Joz 8,1-29; Oz 2,17 [2,15 kral.])

- 1. Jak se „Dolina zkázy“ stala místem vítězství? Jakou bojovou taktiku použili na Boží příkaz Izraelci? Joz 8,1-29**

Dobrá výzvědná služba umožňovala malé armádě používat léčky a zálohy. Z taktického hlediska je přepad ze zálohy nejvražednějším způsobem boje, protože nejvíce využívá překvapení protivníka. Malé skupiny bojovníků, které bojovaly proti velké armádě, potřebovaly noční tmu, aby mohly rozložit zálohy, přiblížit se k nepříteli a zaútočit. Kniha Jozue popisuje, jak izraelští vojáci někdy postupovali v noci, aby mohli při svítání překvapit nepřitele.

Prorok Ozeáš používá Achanův příběh, aby dokreslil poselství o záchraně: „Zas jí dám její vinice, dolinu Akór jako bránu k naději. Tam mi opět odpoví jako za dnů mládí, jako v den, kdy vystoupila z egyptské země“ (Oz 2,17 [2,15 kral.]).

- 2. Jak Bůh tvou zkušenost „Doliny zkázy“ proměnil na zkušenost „brány k naději“?**

Hora požehnání, hora zlořečení (Joz 8,30-35)

Mojžíš dal lidu směrnice pro bohoslužebná shromáždění, podle nichž se měli Izraelci řídit, když vstoupí do Kanánu. Prostuduj si tyto směrnice v 5 Moj 11,29; 27. a 28. kap. Přečti si o jejich naplnění v Joz 8,30-35.

- 1. Hora Hébal a hora Garizim byly v Sichemu (Šekemu). Proč byl Sichem vybrán jako místo pro tento zvláštní obřad? 1 Moj 12,5,6; 33,18-20; 35,4 (Srovnej s Jan 4,5,6,12.)**

Přes Sichem se velmi často cestovalo. Kamenný oltář s opisem Zákona svědčil o pravém Bohu všem, kdo kolem něj cestovali.

Aby se Izraelci dostali do Sichemu, museli projít víc jak 30 kilometrů nepřátelským územím severně od města Hai. Některým historikům není tato událost zcela jasná, a proto se domnívají, že k ní došlo za několik let po bitvě u Hai. Neexistuje však doklad o žádné pevnosti v této části Kanánu severně od Hai. Text v Joz 17,18 naznačuje, že značná část této oblasti byla zalesněná a neobydlená. A navíc je dost možné, že se obyvatelé báli Izraelců kvůli tomu, co slyšeli o Božích činech u Jordánu, v Jerichu a Hai, stejně jako tomu bylo i v případě Jákoba, když táhl přes toto území do Bét-elu (1 Moj 35,5).

Nedávno provedli v Sichemu odborníci přes akustiku pokusy a použili při nich moderní akustické testovací přístroje. Zjistili, že sichemské údolí má mimořádné akustické vlastnosti, protože je chráněno horskými hlídkami.

- 2. Proč byl na hoře Hébal, hoře zlořečení, postaven oltář? Joz 8,30,31; 5 Moj 11,29; 27,13 Co nám tato událost vypovídá o evangeliu?**

Zde můžeme vidět jádro evangelia! Obětní zvíře bylo zabito na hoře zlořečení; Beránek Boží (Jan 1,29) na sebe bere zlořečení, které jsme si zasloužili my (Gal 3,10-14), a umírá na „oltář“ Golgoty (Žid 13,10), abychom my mohli obdržet požehnání (z hory Garizim), které si zasloužil on. (Viz PP 371.372.)

- 3. Potřebujeme dnes obřady „obnovy smlouvy“? Kdy a jak se mohou tyto obřady konat?**

Doporučené studium

Proč žádostivost vzbuzuje takovou Boží nelibost? Povšimni si, že to bylo přikázání, jež zapovídá žádostivost, které odhalilo apoštolu Pavlovi hloubku jeho hříšnosti (Řím 7,7.14.25). Proč se desáté přikázání tak podstatně liší od ostatních devíti? (Prostuduj si 2 Moj 20,1-17.) Co nám tato odlišnost říká o důležitosti desátého přikázání?

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj strany 366-373. Máš-li možnost, prostuduj si ve 3. svazku Svědectví pro církev část kapitoly „Laodicejská církev“ (3 T 263-272) a ve 4. svazku kapitolu „Nečestnost v církvi“ (4 T 489-495).

„Je zapotřebí usilovné práce, aby se v církvi Boží daly věci do pořádku, a tato práce je tak podstatná jako kázání nebo modlitba. Máme-li se těšit Boží přízni, musíme zkoumat naše srdce a život, abychom poznali, zda nepěstujeme něco, čemu Bůh zlořečil. Nevlastníme něco, co bylo získáno nezákonným způsobem? Neoloupili jsme Boha tím, že jsme zadrželi něco, co je jeho vlastnictvím? Nezadrželi jsme chudým prostředky, které nám Bůh dal proto, abychom jimi pomáhali?“ (ST z 21.4.1881, EGW)

Diskuzní otázky

1. Jak se žádostivost projevuje v dnešní církvi? Může být můj způsob života příčinou selhání církve, sboru? (Viz PP 368-370.)
2. Pokud jde o náš duchovní boj, jak můžeme v duchovním smyslu zničit nepřítele ze „zálohy“?
3. Co může být moderním protějškem „babylónského pláště, dvě stě šekelů stříbra a zlatého jazyka“? Čím vzbudíš u tebe pokušení je získat?

Shrnutí

Achanův případ ukazuje důsledky neovládané žádostivosti v životě jednotlivce i celého společenství. Vyznání a pokání však mohou vše změnit, dokud není pozdě! Můžeš se modlit následující modlitbu: „Drahý Pane, odevzdávám ti svůj _____ [moderní protějšek „babylónského pláště“], _____ [„dvě stě šekelů stříbra“] a _____ [„zlatého jazyka“]. Děkuji ti, že zbavuješ můj život těchto věcí, a děkuji ti, že jsi za mne zemřel. Amen.“

Západ slunce 20.36

Nepřítelova lest

Joz 9. kapitola

Základní text

„Izraelští muži si tedy vzali z jejich zásob, aniž se ptali na Hospodinův výrok.“
(Joz 9,14)

Základní myšlenka

Protože Izraelci nesetřvali ve stálém spojení s božským Velitelem, nerozpoznali lest Gabaonských. Přesto Bůh změnil jejich zjevně prohranou situaci ve vojenskou výhodu.

Zničení měst Jericha a Hai vzbudilo strach mezi obyvateli Kanánu, kteří bydleli blízko. Asi si kladli otázky: Kdo dále bude zničen? Co můžeme udělat pro to, abychom zachránili svá města a svůj život? Pud sebezáchovy může být někdy tak silný, že vede k velmi hrubému a drastickému jednání.

Tento týden se budeme zabývat nepřátelskou strategií, jež byla namířena proti Božímu lidu: přímý útok spojenců, kterými byla většina obyvatel Kanánu, a spojení, jehož Gabaonští (Gibeóňané) dosáhli podvodem.

Při studiu se však setkáme i s příklady toho, že nepřátelské jednání zastihlo Boží lid nepřipraven. Co se stalo starozákonnímu Izraeli, je poučné i pro náš duchovní boj. Toto biblické studium nám pomůže poznat (1) satanovy způsoby boje, (2) příčiny nezdarů mnoha věřících a (3) principy boje proti zlu.

Mezinárodní spojení nepřátel (Joz 9,1.2)

1. Jak obyvatelé Kanánu reagovali na úspěšný vojenský postup Izraelců? Joz 9,1.2

Text hovoří o "všech králích, kteří byli z této strany Jordánu", doslova „za Jordánem“. Zpráva přímého svědka byla asi sepsána krátce po této události, kdy nebyl Kanán ještě považován za domov Izraelců. Oblast za Jordánem je popisována jako „pohoří, přímořská nížina a celé pobřeží“. Slovo „pohoří“ se vztahuje na hlavní pohoří Palestiny, „přimořská nížina“ na vrchovinu Šefela nebo západní úpatí hlavního pohoří, „pobřeží“ na palestinské roviny a rovinu Sárón dále na západ mezi Středozemním mořem a vrchovinou Šefela.

Uvedení králové bezpochyby slyšeli o svatém shromáždění izraelského lidu na hoře Hébal, kde Izraelci prohlásili Boží zákon za zákon země. Králové přirozeně pochopili toto prohlášení jako osobování si moci nad Kanánem.

2. Co vypovídá „jednomyslné“ spojení kananejských králů o "jednotě" sil zla proti Božímu dílu? Co může věrný Boží lid očekávat od Božích nepřátel? Žalm 2,1-3; 83,2-9; Zj 12,17

Příslovce „svorně“ (Žalm 83,6) doslova znamená „jedněmi ústy“. Šest národů, které se spojily proti Izraeli, pocházelo z různých kmenů a za běžných okolností měly tyto kmeny různé zájmy a cíle. Přesto se tyto národy sjednotily proti Božímu lidu. Jak se často stává, k vzájemné spolupráci je spojila nenávisť vůči spravedlnosti.

Každé vítězství, kterého křesťan dosáhne ve svém osobním životě, se stává terčem útoku Božího nepřítele. Když Boží dítě prožívá požehnání, pokaždé se stává cílem dalšího útoku nepřítele. V lidském životě jdou požehnání a boj bok po boku. Jestliže člověk prožívá vnější útoky a pokušení, znamená to, že je na správné cestě s Bohem.

3. Připomeň si, kdy jsi ve svém životě prožíval satanovy útoky jako reakci na zjevná vítězství.

Lest Gabaonských (Joz 9,3-7)

1. Kdo byli Gabaonští? Popiš jejich strategii proti Izraeli. Joz 9,3-7; 10,2; 11,19

Jméno „Gabaon“ znamená „pahorek“. Starověké město Gabaon stálo na místě současného El-džibu, který leží na strmém pahorku v širokém údolí asi 10 kilometrů severozápadně od Jeruzaléma, na cestě přes ústřední pohoří, jež se táhne k Jaffě. V městě našli archeologové rozsáhlou zavlažovací síť se studnou, která má průměr přes 10 metrů a hloubku asi 25 metrů (srovnej s příběhem v 2 Sam 2. kap. a zmínkou o „Veliké vodě“ v Jer 41,12). Na dno studny vede točité schodiště se 79 schody. V suti na dně studny, bylo nalezeno velké množství zbytků džbánů s hebrejským jménem „Gabaon“.

Gabaonští jsou ztotožňováni s Hevejci. Jedná se asi o stejné jméno jako Hořejci nebo Churrijci (viz 1 Moj 36,2.20; Septuaginta používá pro označení Hevejců jméno „Chorraion“). V tomto případě by Hevejci pocházeli z pohoří na severu Mezopotámie, z oblasti Arménie (jihozápadně od jezera Van). Tito lidé osídlili nejen město Gabaon ale i přilehlá města Keříra, Beerót, Kirjat-jearím (Joz 9,17).

Podobně jako Raab byli si i tito obyvatelé vědomi toho, co Bůh učinil pro Izraelce. Na rozdíl od Raab však neměli víru, která by je vedla k záchraně v Bohu. Místo toho důvěřovali sami sobě.

2. V čem je lest Gabaonských obrazem jednání satana, který se snaží dosáhnout vítězství nad lidmi? Jak jinak popisuje Bible tento způsob jednání? 1 Moj 3,1-6; Mat 24,5.11.24 (Srovnej s Efez 4,14; 2 Tim 3,13; Zj 12,9.)

Hebrejské podstatné jméno „lest“ (Joz 9,4) pochází ze stejného slovního kořene (ʾm) jako přídavné jméno „nejzchytralejší“, jež se vztahuje na hada, který v ráji svedl Evu (1 Moj 3,1).

Podvod Gabaonských však trval jen krátce; po třech dnech vyšla pravda najevo.

3. Použil někdy satan podobnou lest i na tebe? Jak ti Bůh v takovém případě pomohl?

Chyba Izraelců (Joz 9,6-14)

Izraelci udělali stejnou chybu jako při dobývání města Hai — neptali se na Hospodinův výrok. Jozue se přece mohl vyptat na Boží vůli prostřednictvím velekněze a urim a thumim (4 Moj 27,15-23). Je však možné, že si byl Jozue příliš jistý díky nedávným úspěchům izraelské armády.

- 1. Uvažuj o dalších biblických textech, které se týkají lidského spoléhání se na vnější věci. Přisl 12,15; 14,12; 2 Kor 5,7**

Lehkověrnost Izraelců nám jasně ukazuje, jak naše smysly mohou být svedeny lží. Řecké slovo pro „zrak, vidění“ (2 Kor 5,7) znamená „vnější podobu, tvářnost“. Žít z víry, ne z toho, co vidíme, tedy naznačuje, že bychom neměli tolik důvěřovat tomu, co nám říkají naše oči. Věříme v Krista, aniž bychom ho viděli. A do doby, než jej skutečně spatříme, závisí náš křesťanský život na naší důvěře v to, co nevidíme.

- 2. Učinil jsi někdy v životě důležité rozhodnutí, aniž by ses „ptal na Hospodinův výrok“ (Joz 9,14)? Jak toto rozhodnutí dopadlo?**

- 3. V čem jsme jako jednotlivci i jako církve v nebezpečí „žít z toho, co vidíme“? Jak můžeme toto nebezpečí překonat? Přisl 3,5.6**

Alan Redpath píše o vítězném křesťanském životě na základě knihy Jozue takto: „Nikdy byste neměli v ničem důvěřovat vlastnímu úsudku. Když rozum říká, že se vaše cesta ubírá správným směrem, měli byste se pozvednout k Bohu, neboť cesta víry a pozhnání může vést právě opačně, než se vám zdá zřejmé. Když jste nuceni něco okamžitě udělat, měli byste se nejdříve vyptat na Boží vůli. Jestli i potom v nejistotě, ztište se před Bohem. Jestliže jste vyzváni jednat a nemáte čas se modlit, nejednejte... Buďte natolik silní a stateční, že se zastavíte a budete čekat na Boha, neboť nikdo, kdo očekává na Boha, nebude zahanben. Jedině tak můžeme zvítězit nad ďáblem.“

Riskantní smlouva (Joz 9,15-20)

1. Izraelci brzy zjistili, že byli Gabaonskými podvedeni. Bylo správné, když izraelští předáci trvali na dodržení smlouvy i přísahy? Proč ano, proč ne? Joz 9,15-20 (Srovnej s 2 Sam 21. kap.)

2. Co nám tento příběh říká o "zapřažení do cizího jha s nevěřícími"? Je někdy vhodné porušit s někým smlouvu? Které biblické principy můžeme použít při takovém rozhodování? Viz Přísl 12,22; Mat 5,33-37; 2 Kor 6,14.

„Závazek, který vyplývá z daného slova, musí být pokládán za svatý, nevyplývá-li z něho povinnost spáchat zlý skutek. Přísaha nebo slib jsou neporušitelné a žádné důvody, ať vycházejí z vlastního prospěchu, pomsty nebo sobeckého zájmu, nemohou nikoho zbavit povinnosti je dodržet.“ (PP 375)

Žalm 15,4 vyjadřuje tuto zásadu následovně: „... nemění, co odpřisáhl, byť i ke své škodě.“ Pravděpodobně nejvíce dochází k porušení této zásady v manželství. Když manželský pár zjistí, že se k sobě nehodí (někdy poté, co se jeden z nich stane křesťanem), nejobvyklejším řešením je rozvod. Takto řeší problémy svět. Bible však s tímto nesouhlasí (1 Kor 7,10.11; Mar 10,11.12). Budeme se řídit způsobem světa a vlastními touhami, nebo budeme věrni manželskému slibu, „dokud nás smrt nerozdělí“? Měli bychom si povšimnout rady, kterou Ellen G. Whiteová dává zasnoubeným párům, které „učinily slib, jenž je v rozporu s Písmem“. Tyto páry by měly raději zrušit nebiblické zasnoubení, než aby tito lidé byli spojeni nerovným jhem. (Viz AH 48.49.)

V knize Jozue slouží Gabaonští jako příklad lidu, který po uzavření smlouvy, dodržel své slovo, přestože to bylo i k jejich škodě. Opustili kananejské spojence, přerušili pokrevní svazky s ostatními Hevejci, kteří později bojovali proti Izraeli.

Největším příkladem dodržení slova je sám Bůh! „Když Bůh chtěl účastníkům zaslíbení přesvědčivě prokázat nezměnitelnost svého rozhodnutí, potvrdil své zaslíbení ještě přísahou. A tak tyto dvě nezměnitelné věci, v nichž Bůh přece nemůže lhát, jsou mocným povzbuzením pro nás, kteří jsme našli útočiště v naději nám dané“ (Žid 6,17.18).

3. Vysoce vážený člověk nebo blízký přítel poruší důležitý slib, který ti dal. Jak se budeš cítit? Jak bys měl jednat s tímto člověkem?

„Budou sekat dříví a čerpat vodu“ (Joz 9,21-27)

1 — V jakém smyslu odpovídalo potrestání Gabaonských jejich lstivému činu? Joz 9,21-27; 5 Moj 29,11.12 [29,10.11 kral.]

Takto však museli tito občané 'královského města', jehož 'všichni muži' byli 'udatní', podstoupit nelehké pokoření a stát se na další pokolení dřevorubci a nosiči vody. Navlékli na sebe šat chudoby, protože se dopustili podvodu, a tento šat na nich ulpěl jako znamení věčného otroctví. Jejich služební stav bude provždy důkazem, jak Bůh nenávidí faleš." (PP 376)

2 — Jak se jejich trest později projevil jako požehnání? Joz 21,13.17; 1 Král 3,3-15; 1 Par 12,1-4; 21,29

Kdyby Gabaonští jednali pravdivě a věrně, mohli se vyhnout jak otroctví tak zničení. Bůh nařídil Izraelcům, že se mají k cizincům, kteří s nimi putovali, chovat laskavě a spravedlivě (3 Moj 19,33.34; 4 Moj 15,15) a "takové mohlo být postavení Gabaonských, kdyby se byli bývali neuchýlili k podvodu" (PP 376).

Ale jak máme pochopit Boží příkaz, aby Izraelci vyhubili všechny hříšné obyvatelé Kanánu? Záchrana nevěstky Raab a její rodiny z Jericha ukazuje, že Bůh chtěl, aby obyvatelé Kanánu činili pokání. Pokud by tak jednali, Bůh by je ušetřil.

3 . V čem je tvá křesťanská zkušenost podobná zkušenosti Gabaonských?

Přemýšlejme o podobnosti mezi zkušeností Gabaonských a naší duchovní zkušeností, patříme-li mezi pohany, kteří byli „naroubováni“ do duchovního Izraele. Gabaonští byli lháři a podvodníci. Vztahoval se na ně Boží soud a hněv. Takoví jsme byli i my. Oni i my jsme uslyšeli o pravém Bohu. Na začátku jsme o Bohu mnoho nevěděli. Přesto Bůh využil tohoto „malého začátku“, aby nás přivedl do společenství svého lidu. Tam jsme se dozvěděli více a nakonec se plně ztotožnili s těmi, kdo byli zachráněni vírou v Ježíše Krista. Také my jsme uvěřili. A to je velký zázrak Boží milosti.

Doporučené studium

Uvažuj nad událostmi, které proroctví popisuje jako „sjednocení“ sil zla: Zj 13,16.17; 17,12-17. Co ti při studiu tento týden dalo povzbuzení a posílilo naději do budoucna?

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj kapitolu „Smlouva s Gabaonskými“ (str. 374-377).

„Pro Gabaonské by však bylo bývalo lépe, kdyby jednali s Izraelem čestně. Podrobením se Hospodinu si sice zajistili zachování života, svým podvodem však upadli do hanby a poroby. Bůh učinil opatření, aby všichni, kdo se zřeknou pohanství a spojí se s Izraelem, sdíleli požehnání smlouvy. Zahrnovala je věta: '... pro toho, kdo bude pobývat mezi vámi.' Až na málo výjimek měli se těšit stejné přízni a stejným výsadám jako Izrael.“ (PP 375)

Diskuzní otázky

1. Jak se mohli Izraelci vyhnout Isti, kterou jim Gabaonští připravili?
2. Existují nějaké okolnosti, za nichž by bylo přípustné dosáhnout cíle pomocí podvodu?
3. Slíbil jsi někdy něco, co pak bylo těžké dodržet? Pokud ano, jak jsi v takové situaci jednal?
4. Gabaonští přijali víru v Boha. Co nám to vypovídá o "spasení pohanů"?

Shrnutí

Devátá kapitola knihy Jozue ukazuje další nepřátelskou taktiku proti Božímu lidu. Jedná se o přímý útok a Istivé jednání. Ukazuje také, jak zranitelný je Boží lid, když se nedotazuje na Boží vůli. Bible zdůrazňuje, že je třeba dodržet dané slovo. Bůh může obrátit v dobré i zjevnou chybu a neštěstí, pokud mu budou lidé důvěřovat.

Západ slunce 20.46

Konec dobývání Kanánu

Joz 10.-12. kapitola

Základní text

„Přesně jak Hospodin řekl Mojžíšovi, tak zabral Jozue celou zemi a dal ji Izraeli za dědictví, podle toho, jak byli rozděleni na kmeny. A země žila v míru bez válek.“ (Joz 11,23)

Základní myšlenka

Základ vítězné války spočívá v účinné strategii. Tento týden budeme studovat božskou strategii, jak ji prováděl Jozue v závěrečné fázi dobývání Kanánu. Při studiu se budeme snažit přenést základy vítězné strategie do našeho každodenního duchovního zápasu.

Naše studium můžeme začít otázkou: Proč měl Jozue úspěch? Při postupu Kanánem dosahovali Izraelci pod vedením Jozua jednoho vítězství za druhým, protože důvěřovali Bohu a věřili, že bez poslušnosti Boží vůle by se jim v boji nedařilo.

Jakmile byly stanoveny válečné plány, Jozue ve víře postupoval vpřed. Očekával, že Izraelci zvítězí. Byl přesvědčen, že Bůh je s nimi a že nedopustí, aby lid utrpěl porážku. Jozuovo vedení bylo úspěšné, pokud následoval Boží vedení. Jozue spoléhal na Boha a jeho zaslíbení; ze zkušenosti věděl, že Bůh ho nikdy v minulosti neopustil.

Jozuova zkušenost je výzvou všem, kdo vyznávají jméno Ježíše Krista. Můžeme bez obav hledět na „obry“ v zemi, neboť Boží duch je převyšuje. Ze zkušenosti všech Božích vůdců i z vlastní zkušenosti se musíme naučit, že Bůh dodrží a splní každé zaslíbení, které kdy dal.

Spojenectví amorejských králů (Joz 10,1-5)

1. Na mapě Palestiny (můžeš použít mapu v Bibli nebo v Biblickém slovníku) najdi pět měst, která se spojila proti Gabaonu. Joz 10,3.4
2. Jak se jižní králové chovali, když Gabaonští uzavřeli s Izraelci mír (šalom)? Proč byli jižní spojenci tak znepokojeni tímto činem? Joz 10,1-5

Zběhnutí Gabaonských způsobilo velké znepokojení, protože (1) kapitulace tak velkého města s vynikající armádou podlomila odvahu jižních spojenců, (2) jižní spojenci tím byli velmi oslabeni a (3) Gabaonští tak vytvořili „pátou kolonu“, která by v případě války bojovala po boku Izraelců.

3. Jeruzalémský král se spojil s ostatními vládci, kteří jinak nebyli ve vzájemných přátelských vztazích. Tito vládci se však cítili ohroženi postupem izraelské armády a smlouvou, kterou s Izraelci uzavřeli Gabaonští. Kdyby Jozue nebyl tak oddán plnění Božího úkolu dobýt Kanán, nemuseli by se ho tolik obávat. Co nám tento příběh vypovídá o další satanově taktice duchovního boje?

Hospodin bojoval za Izrael (Joz 10,6-15)

Bylo důležité, aby Izraelci udrželi a uhájili Gabaon proti útoku pěti nepřátelských králů. Město Gabaon totiž střežilo cesty do střední a jižní části Palestiny.

- 1. Jak se Jozue připravoval na boj? Popiš zázračný průběh boje. Joz 10,6-15; Abak 3,11-13 (Přečti si živý popis této události v PP 376.377.)**
- 2. Jak nám zpráva o kamenném krupobití a dlouhém dni zjevuje Boha jako Stvořitele? Žalm 148,8; Jób 38,22.23; Zj 16,17.21**

Význam těchto zázraků se stane zjevným, uvědomíme-li si, že mezi kananejské bohy patřili bůh bouře, bůh slunce a božstvo měsíce. Tyto zázraky ukázaly bezmocnost kananejských božstev ve srovnání s pravým Bohem, Hospodinem.

Závěrečné prohlášení v Joz 10,13 jasně představuje myšlenku, že se slunce zastavilo nebo zpomalilo svůj pohyb po obloze. Hebrejské slovo pro „zmlknout“ (Joz 10,12.13) je stejné slovo, které je použito v Joz 3,16 při popisu zastavení vod Jordánu.

„Inspirovaný pisatel použil běžnou mluvu tehdejší doby k popisu věcí týkajících se vědy. Ve skutečnosti to není pohyb slunce po obloze, ale otočení země kolem své osy, které označuje den. I v naší moderní době vědeckého osvícenství hovoříme o tom, že slunce vychází nebo zapadá. Někteří lidé chápou Boha omezeně a myslí si, že Bůh je bezmocný vůči přírodním zákonům. Tito lidé mají pocit, že by zastavení země způsobilo katastrofu nejen na zemi ale i v celé sluneční soustavě, možná i ve vesmíru. Ať došlo k tomuto jevu náhlým zastavením země, odrazem slunečních paprsků nebo jiným způsobem, nemění to nic na skutečnosti, že došlo k určitému zázraku. Věříme-li ve všemohoucího Boha, který se jako Stvořitel a Udržovatel stará o své stvořitelské dílo, nemusíme v tomto příběhu vidět žádné problémy.“ (2 BC 226)

- 3. V čem nám zázraky, jež se udály při bitvě u Gabaonu, připomínají závěrečnou bitvu v dějinách tohoto světa? Jak tě mohou povzbudit, když se denně střetáváš s útoky satana?**

Boje na jihu (Joz 10,16-43)

1. Jak dále pokračoval postup Izraelců na jihu? Joz 10,16-43

Kolik bojovníků ztratil Jozue v boji? Joz 10,21

2. Velitelé izraelské armády měli „stoupnout na šíje“ přemožených králů. Co to symbolizovalo? Jak se tato symbolika vztahuje na Ježíše Krista? Joz 10,24.25; 1 Kor 15,25

Tento zvyk, běžný na starověkém Předním východě (viz 1 Moj 49,8; 2 Sam 22,41 kral.), symbolizuje úplné vítězství (těch, kdo stoupnou na šíji nepřátel) a úplné podřízení se (těch, na jejichž šíje si vítěz stoupne). Bible používá stejný obraz, když hovoří o vítězství Mesiáše nad jeho nepřáteli. (Viz také 1 Kor 15,25; Efez 1,22.)

V naší lidské povaze je cítit lítost nad těmito králi; někdy se ptáme, proč bylo nezbytné je zabit. Musíme si však uvědomit, že by se v budoucnu vrátili a snažili se dobýt zpět svá území.

„Nestačilo nechat tyto krále ukryté v jeskyni; museli být pobiti. Podobně i my musíme odsoudit k smrti hřích, který se na nás tak snadno uchytí. Musím se ptát sám sebe, které zlé myšlenky a činy jsou skryty v jeskyni mého života. Co zlého mi chtějí učinit? V síle Ducha svatého mám tu přednost, že mohu odvalit od vchodu jeskyně kameny a uchopit tyto démony a ve jménu Ježíše Krista je pobít a vyznat, že potřebuji Kristovo odpuštění a sílu, aby se on stal Vítězem v mém životě. Máme skutečnou přednost hovořit o těchto duchovních pravdách k lidem.“ (The Communicator's Commentary: Joshua, str. 184)

Poté co Jozue ukončil boje na jihu, vrátil se do Galgala. Možná si vzpomene, že v Galgala postavili Izraelci památník, který měl připomínat překročení Jordánu. Pro unavené izraelské vojáky to muselo být skutečně povzbudivé, když se vrátili na toto místo a památník jim připomínal Boží zákon lásky.

3. Kde mohou křesťané najít duchovní odpočinek a obnovu sil pro zápas proti silám zla?

4. Která z Hospodinových slov opakoval Jozue své armádě? Joz 10,25 Jak tě tato slova mohou povzbudit dnes?

Boje na severu (Joz 11,1-15)

- 1. Prostuduj si verše Joz 11,1-15. Při studiu použij mapu v Bibli nebo v Biblickém slovníku.**
- 2. Která tři města v Kanánu byla spálena? Proč byla spálena jen tato tři města a ne jiná? Joz 11,11-13; 6,2.24; 8,28**

Povšimni si, že Jericho bylo „prvním plodem“ (PP 365) toho, co bylo „chérem“, tedy toho, co bylo zcela zcela odevzdáno Bohu. Hai bylo jediným městem, které zpočátku porazilo Izraelce. Úplné zničení města Hai ohněm bylo důkazem Boží moci nad nepřítelem, jestliže Izraelci byli Bohu věrní. Azor (Chasór) bylo „hlavou všech království“ a „pevností spojenců“ (Joz 11,10; PP 378).

Archeologové našli v Jerichu i Azoru vrstvu, která ukazuje, že města byla zničena ohněm. Keramika v této vrstvě je přibližně z roku 1400 př. Kr., tedy z doby dobývání Kanánu Jozuem. Dosud se však nepodařilo spolehlivě určit polohu města Hai.

Někteří archeologové příliš nevěří v historickou pravdivost dobývání Kanánu, protože se v žádných jiných městech v Kanánu nenašly vrstvy z tohoto období, které by svědčily o zničení města. Bližší studium Písma však ukazuje, že tento předpoklad není správný. Zpráva o dobývání Kanánu totiž říká, že Jozue a izraelská armáda zničili pouze obyvatele dalších měst. Joz 11,13 jasně říká: „Avšak z měst, postavených na svých pahorcích, nevypálil Izrael žádné. Jozue vypálil jenom Chasór.“

- 3. Jak archeologie posiluje tvou víru v historickou pravdivost Bible?**
- 4. Enakové (Anákovci), které Izrael vyhladil (Joz 11,21), byli obři. Jaké duchovní „obry“ můžeš ve víře v Boha překonat?**

Celkový přehled (Joz 11,15-12,24)

1. Jak dlouho trvaly Jozuovy vojenské operace? Jak velké území dobyl? Joz 11,17.18 (srovnej s Joz 14,6-10); 10,40-42; 11,16-23

V Kádesbarne bylo Kálefovi čtyřicet let. Izraelci putovali po poušti třicet osm let a pak vstoupili do Kanánu. Kálefovi bylo nyní osmdesát pět let.

2. Verš Joz 11,15 říká, že Jozue „nevynechal nic ze všeho toho, co Hospodin Mojžíšovi přikázal.“ Co nám tento verš vypovídá o Jozuově povaze? Jak můžeme tento verš uplatnit v našem osobním životě?

„Tento text je vznešeným komentářem k Jozuově povaze. Jozue bezvýhradně poslouchal každý Boží příkaz. Měl prostou povahu a věřil Bohu na slovo a pak podle tohoto slova jednal, ať už rozuměl budoucnosti či nikoli. Někteří lidé jsou věrní pouze v těch věcech, kterou jsou jim příjemné, nebo v těch věcech, kterým plně rozumí a s kterými zcela souhlasí. Pravá věrnost Bohu se však zaměřuje na plný soulad s jeho vůlí. Osobní přání a touhy mohou být v rozporu s povinností, ale pokorná duše si zvolí Boží vůli bez ohledu na to, jak bolestná může být tato zkušenost pro přirozené sklony.“ (2 BC 233)

Na základě popisu Jozuovy povahy můžeme sestavit seznam povahových vlastností úspěšného vůdce:

1. Krátkodobé úspěchy a cíle nenarušily Jozuovo zaměření na Boží dlouhodobé cíle a úkoly. (Viz Joz 10,16-19.)
 2. Jozue věděl, že jeho lid potřebuje povzbuzení. (Viz Joz 10,25.)
 3. Nejednal zbrkle. Vojenské operace prováděl rozvážně a důsledně. (Vojenské operace trvaly sedm let.)
 4. Jozue se nenechal odradit svými minulými chybami.
 5. Důvěřoval Bohu a tuto důvěru potvrdil svou poslušností. (Viz Joz 11,15.)
3. V jakém smyslu jsme my všichni duchovními vůdci? V čem se potřebuje změnit tvá povaha? (Viz předcházející seznam.) Pros dnes Boha, aby ti pomohl stát se dnes úspěšným duchovním vůdcem.

Doporučené studium

Pečlivě si prostuduj následující verše a přemýšlej nad tím, jak dobývání Kanánu symbolizuje křesťanský zápas proti „mocnostem a silám“, který probíhá v lidském srdci: 1 Tim 6,3-16; 2 Tim 4,7.8; Efez 6,10-18. Uvažuj o životě svých oblíbených biblických postav. V čem jsou tito lidé příkladem „dobrého boje víry“?

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj strany 375-379.

„Jozuovi se dostalo zaslíbení, že Bůh zajisté přemůže nepřátele Izraele. Přesto vynaložil Jozue veškeré úsilí, jako kdyby zdárný výsledek boje měl záviset jen na vojsku Izraele. Učinil vše, co bylo v lidských silách, a pak ve víře volal o božskou pomoc. Tajemství úspěchu spočívá ve spojení božské moci s lidským úsilím. Ti, kdo dosahují nejlepších výsledků, opírají se bezvýhradně o rámě Všemohoucího. Ten, jenž přikázal: 'Zastav se, slunce v Gabaonu, měsíci v dolině Aialonu!' je týž, který se po dlouhé hodiny modlil v prachu země v táboře u Galgala. Člověk, který se modlí, je člověk silný.“ (PP 377)

Diskuzní otázky

1. Co můžeš udělat pro to, aby se Jozuova „zkušenost u Galgala“ (viz předcházející citát) nevytratila z tvého života? Prožil jsi dnes svou „zkušenost u Galgala“ při přípravě na vítězství, která Bůh zaslíbil?
2. Jak Bůh zasáhl v tvém duchovním zápasu, aby tě přivedl k vítězství?
3. Na jaké „vozy“ (Žalm 20,8) se mnohdy ve svém životě spoléháš? Jak se můžeš osvobodit od těchto závislostí? Na jaké duchovní „vozy“ se můžeš místo toho spoléhat?
4. Proč je život křesťana často zápas? Co je pro tebe nejvíce důležité, aby sis v tomto zápasu pamatoval?

Shrnutí

Izraelská armáda byla schopna úspěšně dokončit dobývání Kanánu díky bezvýhradné poslušnosti Boží vůle a díky Boží síle, kterou Izraelci obdrželi v odpověď na své modlitby. Téhož vítězství v duchovním boji může dosáhnout i dnešní Boží Izrael.

Západ slunce 20.56

Rozdělení dědictví — 1. fáze

Joz 13.-17. kapitola

Základní text

„Nuže, dej mi to pohoří, o němž mluvil onoho dne Hospodin. Slyšel jsi přece v onen den, že jsou tam Anákovci a velká opevněná města. Snad bude Hospodin se mnou a podaří se mi podrobit je, jak mluvil Hospodin.“ (Joz 14,12)

Základní myšlenka

První úkol — dobytí Kanánu — byl dokončen. Nyní je čas, aby Jozue rozdělil dědictví mezi izraelské kmeney.

Kniha Jozue je nejen přesnou historickou zprávou, ale události první části knihy (Joz 1.-12. kap.) mají své odpovídající protějšky v druhé části knihy (Joz 13.-24. kap.). Samotná struktura knihy a historických událostí tak tvoří mistrovské literární dílo. Povšimni si, jak události první fáze dobývání Kanánu (Joz 1,1-8,29) odpovídají první fázi dělení dědictví (Joz 13.-17. kap.).

Dobývání (1. fáze),		Rozdělení dědictví (1. fáze)	
A.	Bůh říká Jozuovi: „Zmocni se země.“ (1,1-11),	A.	„Rozděl zemi do dědictví.“ (13,1-7)
B.	Jozue hovoří k Rúbenovcům, Gádovcům a polovině kmene Manassesova (1,12-18),	B.	Dědičný podíl v Zajordání pro dva a půl kmene (13,8-32)
C.	Překročení Jordánu, památník v Galgala — pascha, obřizka (2.-5. kap.),	C.	Galgala — dědictví pro Kálefa (14,1-15)
D.	Dobývání střední Palestiny (6,1-8,29)	D.	Rozdělení střední Palestiny (15-17. kap.)

Rozdělení země (Joz 13. kap.; 14,1-5)

- 1. Jak můžeme vysvětlit zjevnou nesrovnalost v tom, že Jozue „zabral“ celou zemi (Joz 11,16.23) a přesto zbylo ještě mnoho země, kterou bylo nutno „obsadit“ (Joz 13,1)?**

Při vysvětlování musíme vzít v úvahu hebrejská slovesa, jež pisatel použil. Joz 11,16.23 říká, že Jozue „zabral“ (kořen „lkch“) zemi, zatímco Joz 13,1 zdůrazňuje, že zbývá ještě mnoho země, kterou je nutno „obsadit“ (kořen „jrš“). První sloveso („lkch“) naznačuje, že Jozue zlomil odpor nepřátel a ovládl celou oblast, nemusel však dobýt nebo obsadit každé město. Druhé sloveso („jrš“) naznačuje, že Izraelci museli dokončit obsazení země tím, že vyženou všechny její obyvatele.

Použití jiných dvou slov, jež znamenají „odpočinout, žít v míru“, posiluje toto rozlišení mezi „zabráním“ a „obsazením“ země. V Joz 11,23 čteme, že „země žila v míru [kořen „škt“] bez válek.“ Toto hebrejské slovo znamená „mít klid, být klidný, žít v míru“. Ale v Joz 21,44, na konci Jozuova života, čteme, že „Hospodin jim dal odpočinutí [kořen „nvch“] všudy vůkol“. Toto slovo znamená „odpočívát, spočinout, trávit odpočinek“. Když skončily boje na severu, země „měla klid“ („škt“), protože všechny rozhodující bitvy byly vybojovány. Ale na konci Jozuova života dal Hospodin svému lidu „odpočinout, trávit odpočinek“ („nvch“), protože „jim vydal do rukou všechny nepřátele“ (Joz 21,44).

- 2. Jak se podobná situace projevuje v křesťanském životě? Zj 12,9-11; Řím 8,37-39 (Srovnej s Žid 4,3.8-11; 1 Jan 5,4.5.)**

V Joz 13,1-14,5 dává Hospodin Jozuovi příkaz, aby rozdělil zemi mezi Izraelce. Hebrejské myšlení považovalo obdržení dědictví země za hlubokou duchovní zkušenost. Země vlastně patřila Hospodinu a Izraelci měli být jen „hosty a přistěhovalci“ u Hospodina (3 Moj 25,23). Přesto Bůh „dává“ tuto zemi Izraeli do trvalého vlastnictví, a takto plní zaslíbení smlouvy. Proto „země nesmí být prodávána bez práva na zpětnou koupi“ (3 Moj 25,23). Dědictví lidu zahrnovalo vlastnictví půdy, vegetace a obydlí. Ovšem toto dědictví mělo i duchovní rozměr — štěstí a radost, které mohl věřící Izraelec prožívat (Žalm 16,6).

- 3. V čem je Jozue typem Mesiáše, který rozdělí Izraeli jeho dědictví? Iz 49,10**

„Nuže, dej mi to pohoří!“ (Joz 14,6-13)

1. Jaká povahová vlastnost se projevuje v Kálefově žádosti o dědictví? Joz 14,6-13 (Srovnej s 4 Moj 13. a 14. kap., zvláště kap. 14,14; 5 Moj 1,36.)
2. Kolik bylo Kálefovi let a jaký byl jeho zdravotní stav, když žádal o dědictví? Joz 14,10.11 Měly povahové vlastnosti Kálefa nějaký vliv na jeho výborné zdraví v již pokročilém věku? V čem je tato zkušenost pobídkou k střídému životu?

„Nuže, hle, Hospodin mě uchoval naživu, jak přislíbil“ (Joz 14,10). To je krásné svědectví od jednoho z duchovních velikánů Bible. Jaký nádherný příklad pro Izraelce! Verš 6 hovoří o tom, že Kálef původně nebyl jedním z nich; Kálef byl „syn Kenazejce Jefuna“. Kenazejci byli jedním z kananejských kmenů (viz 1 Moj 15,19; 4 Moj 32,12).

Kálefovi byla projevona zvláštní úcta za jeho mimořádnou službu. Proto jako první obdržel svůj díl země.

Když bylo vysláno dvanáct zvědů, kteří měli prozkoumat zemi, deset přišlo se špatnou zprávou. Prohlašovali, že země je plná obrů a že ji nelze dobýt, neboť jsou tam opevněná města. Neviděli žádnou možnost jak uskutečnit Mojžíšův plán. Jejich závěry byly ovlivněny strachem. Brali v úvahu jen lidské hodnoty a možnosti. Ale Kálef a Jozue hovořili jinak a dokázali se postavit většině (4 Moj 14,7).

Kálefova stálá jistota Boží přítomnosti a moci mu dala takovou naději a vyrovnanost, že nikdy neutrpělo jeho tělesné zdraví a síla, přestože prošel mnoha zkouškami.

Když Kálef žádal dědictví (Joz 14,6), doprovázeli ho další muži z kmene Juda. Dávali tak najevo, že podporují jeho žádost. „Kálef, který byl vybrán ze svého kmene, aby se zúčastnil rozdělení země, se sám rozhodl pozvat přední muže svého kmene, aby s ním přednesli jeho žádost, aby se snad nezdálo, že využívá své moci k vlastnímu prospěchu.“ (PP 379)

3. Jaká překážka, „hora“ ti brání, abys získal své duchovní dědictví? Chceš dnes ve víře vykročit a žádat Boha o to, aby ti ji pomohl odstranit?

Kálefovo dědictví (Joz 14,13-15; 15,13-19)

- 1. Jak Jozue přijal Kálefovu žádost o dědictví? Joz 14,13-15; 15,13**
- 2. Jak Kálef pokračoval v obsazování svého vlastnictví? V čem dokonce vykonal i více, než byla jeho povinnost? Joz 15,13-19**

„Kálef obdržel dědictví, po němž srdcem dychtil čtyřicet let, a v důvěře, že mu Bůh pomůže 'vyhnal odtud tři syny Enakovy' (Joz 15,14). Když získal půdu pro sebe a svou rodinu, neustal ve své horlivosti. Neusadil se, aby užíval svého dědictví, nýbrž vyrazil k dalším výbojům pro blaho národa a k slávě Boží.“ (PP 380)

Kálef jednal s ostatními stejně citlivým a štědrým způsobem, jakým s ním jednal Bůh. Když ho jeho dcera požádala o vybraný kus půdy, ochotně souhlasil, neboť netoužil mít nejlepší půdu jen sám pro sebe (Joz 15,16-19).

Příklady z Kálefova života nám ukazují, jak velmi je třeba, aby v nižším postavení byli dobří lidé. Kálef nepatřil mezi vůdce. Nezáviděl však a netoužil po vyšším postavení. Chtěl být věrným služebníkem Božím a s nadšením konal dílo, které měl před sebou.

- 3. Jak prokázal Kálefův příbuzný Otoniel (Otniel) stejně statečnou víru jako Kálef? Joz 15,16.17; Soud 3,7-11**

Větná stavba v Soud 1,13 není jednoznačná: Otoniel může být buď Kálefovým bratrem nebo jeho synovcem. (Srovnej znění ekumenického a králického překladu.) Masoretští učenci — kteří v 6.-9. století po Kr. zachovali hebrejský text Bible — dávají přednost první možnosti. Skrze manželství se stal Otniel také Kálefovým zetěm. Starozákonní předpisy totiž nezakazovaly manželství s vlastní neterí.

Otnielovy hrdinské činy přesahují knihu Jozue; Otniel se stal prvním soudcem, který osvobodil Izrael od nadvlády krále Horní Mezopotámie, Chusana Risataimského (jeho jméno se překládá jako „Chusan Dvojhanebný“).

- 4. Srovnej Kálefovu zkušenost s popisem hrdinů víry v Žid 11,33.34. I dnes můžeš ve víře žádat takové vítězství pro sebe! (Viz 1 Jan 5,4.)**

Dědictví kmene Judova a Josefova

(Joz 15,1-17,13)

1. Proč Bůh udělil pokolení Judy a Josefa dědictví na západním břehu Jordánu před ostatními kmeny? Viz 1 Moj 49,8-10.22-26.

Jakobovo požehnání pro Judu a Josefa je nejdelší a používá mesiášskou terminologii. Tyto kmeny tak vynikají v pozdějších dějinách Izraele, že v době, kdy došlo k rozdělení Izraele na severní a jižní království, jsou tato království označena jmény Efraima a Judy. Již v době Jozua byly tyto kmeny zvláštním způsobem odděleny při rozdělování dědictví.

2. Jakým způsobem Bůh uznal práva Salfadových (Selofchadových) dcer? Co nám tato zpráva vypovídá o hodnotě ženy před Bohem? Joz 17,3.4 (Srovnej s 4 Moj 26,33.34; 27,1-11.)

3. Jak dále pokračovali Izraelci v obsazování Kanánu? Joz 13,13; 15,63; 16,10; 17,12.13; 18,3 (Srovnej se Soud 1,30-36.)

Zkušenost Izraele nám ukazuje, že je snadné spokojit se s minulými úspěchy. Joz 18,3 představuje výzvu, aby se Izraelci probudili ze své netečnosti a splnili svůj úkol.

„Bůh je ujistil, že musí zemi zbavit těch, kteří by se jim mohli stát osidlem, kteří by jim byli trnem v oku. Tak pravil Hospodin. Božím plánem bylo, aby jeho lid získával pod Boží ochranou stále větší a větší území... Oni se však zastavili v půli cesty. Byli pohodlní, a proto nebylo vykonáno dílo, které pro ně mohl Bůh vykonat tím, že by je uvedl tam, kde měla být hlásána zvěst o Bohu a kde měly být ze země odstraněny hanebné praktiky pohanů.“ (2 BC 998, EGW)

4. Jak se může zkušenost „zastavení se v půli cesty“ při získávání duchovního dědictví projevit v životě jednotlivce i církve? Jsou v tvém duchovním životě ještě některé „kananejské“ praktiky, jež je třeba odstranit? Co můžeš udělat pro to, aby ses probudil z duchovní netečnosti?

Stížnost kmene Josefova (Joz 17,14-18)

1. Proč nebyli Josefovcí spokojeni? Přemýšlej o příčině, která vedla ke stížnosti kmene Josefova. Joz 17,14-16

„Jejich odpověď prozradila pravou příčinu jejich žádosti. Nedostávalo se jim víry a odvahy k vyhnání Kananejských.“ (PP 381)

2. Jak se zachoval moudrý diplomat Jozue? Joz 17,17.18

Josefovcí tvrdili, že jsou početným lidem (verš 14), a proto prý potřebují více území. Jozue obrátil jejich vlastní argument proti nim samotným a naznačil, že jsou-li tak početným lidem, budou zajisté schopni vyhnat Kananejce a obsadit jejich území. V této odpovědi se projevuje Jozuova bystrost i schopnost vyjednávat.

Tato událost také ukazuje, jak důležitá je v křesťanském životě osobní odpovědnost. Zdá se, že Josefovcí chtěli získat území, aniž by se o to nějak zasadili. Ale Bůh jim dal přece vyrůst v početný kmen a oni by na to měli být hrdí. Nyní měli využít své velikosti, aby dosáhli toho, oč žádali.

3. Jakým způsobem jsme dnes v pokušení mít podobný postoj jako Josefovcí? Jak můžeme proti tomu bojovat?

Velmi často se v dnešní době opakuje stejná situace, v jaké byl kmen Josefův. Josefovcí nebyli spokojeni se svým dědictvím. Mysleli si, že nedostali oblast úměrnou jejich darům, chtěli větší oblast působení a služby. Přesto byl na území, které od Boha dostali, ještě nepřítel, jehož bylo třeba přemoci.

Možná i ty si stěžuješ podobným způsobem — domníváš se, že nemáš dostatečný prostor pro své schopnosti. Jsi stále nespokojen se svým údělem? Stále čekáš na svou velkou příležitost sloužit Bohu? Pracuješ misijně? Možná že světlo Božho slova ukáže, že v tvém srdci je ještě přítomen nepřítel. Kéž by ti Duch Boží ukázal, že jsi zřejmě dosud skutečně „neobsadil“ území, které ti Bůh dal.

Doporučené studium

Kálef si nenechal to nejlepší území jen pro sebe, ale podělil se o ně (viz úterní část). Prostuduj si následující příběhy o lidech, kteří učinili totéž. Jakým způsobem může nesobecké jednání pomoci odstranit „kananejskou povahu“ z našeho srdce? 1 Moj 13,8-11; 1 Král 17,8-24; Mar 12,41-44; 14,3-9; Jan 6,1-14

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj kapitulu „Rozdělení Kanaánu“ (str. 378-386).

„Byla to víra v Boha, která posilovala Kálefa, která ho zbavila strachu z lidí, dokonce obrů, synů Enakových, a uschopnila jej, aby se směle a neústupně postavil na obranu toho, co je správné. Ze stejného nejvyššího zdroje, od mocného Velitele nebeských zástupů musí každý opravdový voják kříže Kristova obdržet sílu a odvahu, aby mohl překonat překážky, které se často zdají nepřekonatelné.“

„Zatímco pochybovači hovoří o nemožném, zatímco se chvějí při pomýšlení na vysoké hradby a silné obry, věrní Kálefové, kteří mají 'jiného ducha', se postaví tvář tvář [překážkám].“ (5 T 378.380)

Diskuzní otázky

1. Jak dva rozměry křesťanského života — rozměr „již ano“ a „ještě ne“ — ovlivňují tvou jistotu spásy, tvé svědectví, schopnosti a službu?
2. Co nám Kálefova zkušenost vypovídá o užitečnosti „starších“ členů církve, sboru? Jsi-li v důchodu, máš chuť ještě bojovat Boží boj? Patříš-li mezi většinou mladší, jak tě inspirují aktivní starší členové církve nebo sboru?
3. Jakou schopnost nebo dar považuješ za duchovní dědictví, které jsi obdržel od Boha? Jak můžeš využít toto dědictví?
4. Co nám zkušenost Salfadových dcer vypovídá o úloze, postavení a právech žen v dnešní společnosti a v církvi?
5. Na která biblická zaslíbení ses dosud neodvolával? Jak hluboká je tvá náboženská zkušenost? Jak znáš svého Boha?

Shrnutí

Tak jako Bůh rozdělil zemi mezi izraelské kmeny, tak si také přeje, abychom se ve víře přihlásili o duchovní dědictví, jež je v Ježíši Kristu, a zcela se zbavili toho, co je v našem životě „kananejského“ původu.

Západ slunce 21.03

Rozdělení dědictví — 2. fáze

Joz 18.-21. kapitola

Základní text

„Ani jedno ze všech dobrých slov, která Hospodin mluvil k domu izraelskému, nezapadlo: všechno se uskutečnilo.“ (Joz 21,45)

Základní myšlenka

Nyní Izraelci dokončili dobývání a obsazování země: Hospodin dal Izraeli zemi, kterou zaslíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Všechna Boží zaslíbení se splnila, ani jedno nezapadlo!

Opět si můžeme povšimnout, jak Bůh jednal v dějinách dobývání a rozdělování země: obě části tohoto příběhu si navzájem odpovídají. Druhá a závěrečná fáze dělení dědictví tvoří protějšek závěrečné fázi dobývání Kanánu.

Dobývání (2. fáze)		Rozdělení dědictví (2. fáze)	
A.	Sichem — postavení oltáře, obřad smlouvy (8,30-35).	A.	Sílo — postavení stanu setkávání, obřad s losy (18,1-10)
B.	Boje na jihu (9. a 10. kap.).	B.	Dědictví na jihu (18,11-19,9)
C.	Boje na severu (11,1-15).	C.	Dědictví na severu (19.-21. kap.)
D.	Zabrání země; země žije v míru (11,16-23).	D.	Usazení se v zemi, mír (21,43-45)

Povšimni si, že (1) vybudování oltáře v Sichemu je ve středu první poloviny knihy a (2) vybudování stanu setkávání je ve středu druhé části knihy. Svatyně je tedy ústředním bodem celé knihy Jozue.

V Sílu (Joz 18,1-10)

1. Jaké místo bylo vybráno pro postavení stanu setkávání (svatyně) a proč? Joz 18,1 (Srovnej s PP 381.)

Jméno „Sílo (Šílo)“ znamená „místo pokoje“. V 5 Moj 12,10-12 se dozvídáme, že jakmile se Izraelci usadí v zaslíbené zemi, Bůh vybere místo pro truhlu smlouvy. Truhla smlouvy tak bude mít — po čtyřicetiletém putování pouští — trvalé místo.

Bůh mohl mít několik důvodů pro volbu tohoto místa: (1) Sílo se nacházelo blízko zeměpisného středu Palestiny, a tak bylo dosažitelné pro všechny izraelské kmeny (truhla smlouvy by tak zůstala „uprostřed tábora“); (2) Izraelci se úplně zmocnili této oblasti, a tak mohli poutníci bezpečně cestovat do svatyně; (3) svatyně umístěná ve středu Palestiny se mohla stát svědectvím pro zbývající Kanaňce a (4) akustické vlastnosti místa i jeho viditelnost byly ideální pro velká shromáždění.

Díky vykopávkám v starověkém Sílu mohlo být určeno místo, kde pravděpodobně stávala svatyně v dobách Jozua a soudců. Archeologové odkryli budovy skladišť, které se nacházely v blízkosti svatyně.

2. Jaké byly další dějiny Síla? Jaké poučení ze zničení Síla předkládá prorok Jeremiáš? 1 Sam 1,3.9.24; 3,21; 4,3.4.12; 1 Král 2,27; Žalm 78,60; Jer 7,12-14; 26,6-9

„Truhla smlouvy zůstala v Sílu tři sta let. Pro hřchy rodiny Eliho padla do rukou Filištínských a Sílo bylo rozvaleno. Truhla smlouvy se už nevrátila do svatostánku v Sílu, služba ve svatostánku byla nakonec přeložena do chrámu v Jeruzalémě a Sílo pozbylo na významu. Jen zříceniny vyznačují dosud místo, kde kdysi stávalo. Osud tohoto města posloužil po dlouhých letech jako varování Jeruzalému. [Následuje citace Jer 7,12-14.]“ (PP 381)

Kočovný život Izraelců skončil. Pro lid však bylo obtížné se od sebe odloučit a konečně se usadit na přiděleném dědictví (viz Joz 18,3). Raději by zůstali spolu, ale tím by se vytratilo jejich duchovní poslání.

3. V čem hrozí křesťanům dnešní doby nebezpečí „otálení“, pokud jde o duchovní zaslíbenou zemi?

Dědictví pro zbývající sedm kmenů

(Joz 18,11-19,48)

1. Proč Bůh nařídil, aby k rozdělení dědictví došlo pomocí losů? Joz 18,3-10 Jsou losy tím nejlepším způsobem rozhodování i v dnešní době?

Slovo „los“ se v druhé polovině knihy Jozue objevuje 22krát. Izraelci měli teokracii, proto losování ponechávalo volbu v Božích rukou a vylučovalo jakoukoli možnost manipulace nebo upřednostňování některých kmenů.

Církev v dnešní době nemá přímou teokracii. Bůh po nás žádá, abychom se dotazovali Písma a tam hledali vedení a zásady, podle nichž se máme rozhodovat. Ellen G. Whiteová napsala: „Nedůvěřuji losům. Pokud jde o povinnosti církve, máme k dispozici jasné biblické: ‘Takto praví Hospodin.’... Čtete svou Bibli s usilovnou modlitbou. Nesnažte se pokořit druhé, ale sami se pokořte před Bohem a jedni s druhými jednejte citlivě. Vybírání činovníků církve pomocí losů není v souladu s Božím rádem.“ (6 BC 1054, EGW)

2. Proč byl dědičný podíl Simeonovců uprostřed podílu Judovců? Joz 19,1-9

Simeonovci a Lévijsi spáchali hrozný zločin tím, že povraždili sichemské muže (1 Moj 34,25). Proto Jákob ve své závěrečné řeči před smrtí prorokoval, že Bůh „je [kmen Simeon a Lévi] rozdělí v Jákobovi, rozptýlí v Izraeli“ (1 Moj 49,7). Kmen Lévi byl, jak uvidíme v Joz 21. kap., rozptýlen v Izraeli v 48 levitských městech a kmen Simeon byl „rozdělen v Jákobovi“ zvláště poté, co se za vlády krále Šalomouna spojil se severním královstvím (Izraelem), ale své území měl v hranicích jižního království (Judy). Simeonovci pravděpodobně časem splynuli s kmenem Judovců. Mojžíš toto vlastně naznačil tím, že se ve svém požehnání izraelským kmenům vůbec nezmiňuje o kmeni Simeonovců (5 Moj 33. kap.).

3. Jaké dědictví dal Bůh tobě a tvé církvi, sboru? Skut 26,18; Efez 1,13.14 (Srovnej s Kol 1,12; Zj 22,14.)

Řecké slovo, jež Bible kralická překládá ve Zj 22,14 jako „právo“, lze lépe přeložit jako „přednost“ nebo „svoboda“. Na nové zemi budeme zbaveni pout hříchu, budeme moci svobodně jít ze stromu života, hovořit osobně s Pánem Ježíšem a žít věčně.

Zbývající díl: Tamnatsára (Joz 19,49-51)

1. Kdy Jozue obdržel své dědictví? Proč jsou čas, kdy Jozue obdržel dědičný podíl, a jméno podílu významné pro pochopení Jozuovy povahy? Joz 19,49-51

Jozue dostal svůj dědičný podíl jako poslední a "nežádal o rozsáhlé území, nýbrž o jedno jediné město... Město bylo nazváno Tamnatsára, 'zbývající díl', na trvalou památku na šlechtetnost a nesobeckost dobyvatele, který — místo aby si jako první přivlastnil dobytou kořist — vznesl svůj nárok, až když byl uspokojen i ten nejmenší z jeho národa." (PP 382)

Zde nám ze Starého zákona vystupuje další rys povahy Jozua, který typologicky předznamenává novozákonního Jozua (Ježíše Krista), jenž je jedinečným příkladem nesobecké služby (viz Řím 15,3). Pohledme na Ježíše, jak sytí tisíce lidí poté, co strávil den uzdravováním nemocných (Mat 14,14-20), jak jí s lidmi, s nimiž by náboženská elita tehdejší doby ani nepromluvila (Luk 15,1,2), pohledme na jeho laskavé činy pro vydědence tehdejší společnosti (Jan 4,5-30), jak koná dílo služebníka (Jan 13,1-17), a sledujme jeho zápas na kříži, kdy umírá jako zločinec (Luk 23,26-46). Toto vše vykonal i pro nás!

2. Jaký příklad a naučení představuje Jozuovo jednání pro vedoucí v církvi?

Jozue byl nejstarším mužem v Izraeli a vůdcem při dobývání Kanánu a přesto čekal, až přijde na řadu jako poslední. Pro ty, kdo pracují ve veřejné službě nebo v církvi, tak představuje krásný příklad nesobecké služby.

[Z Jozua si mohou vzít příklad i laičtí členové církve. Naše doba je doba, kdy se příliš mnoho lidí snaží zaujmout přední místa. Národy se snaží rozšířit své hranice, podniky chtějí zvětšit své bankovní účty, lidé se snaží hromadit majetek. Málokdo se stará o to, zdali obdrží svůj zisk poctivým způsobem. Veškeré sobectví je kruté a většinou je i bezohledné. Jozuův příklad je však příkladem pokoje a sousedské laskavosti, křesťanské lásky a ohleduplnosti.

3. Svou podstatou jsme sobectí. Modli se za to, aby Bůh svým Duchem zasadil do tvého srdce nesobecké postoje Jozua a Ježíše Krista.

Útočištná a lévijská města (Joz 20. a 21. kap.)

- 1. Z jakého důvodu byla ustanovena útočištná města? Joz 20,1-9 (Srovnej s 2 Moj 21,13; 5 Moj 4,41-43.)**

Je logické, že bychom se mohli ptát, proč Bůh v této chvíli nezrušil zvyk krevní mrsty. Ale „Bůh vedl lidi tak rychle, jak byli schopni chápat božskou pravdu. Tento princip byl typický pro židovské zákonodárství, které Bůh dal Mojžíšovi. Princip byl přizpůsobován podmínkám lidu, ale vždy směřoval k dokonalosti, kterou zpočátku lidé nebyli schopni uskutečnit. Proto se po nějakou dobu tolerovalo otroctví, mnohoženství, rozvod a byly vydány zákony, které tyto praktiky usměřovaly, přestože Bůh takové jednání ani nenařídil, ani neschvaloval.“ (2 BC 277)

Pronásledovaní (odsouzení) zůstali v útočištném městě, dokud nezemřel nejvyšší kněz, protože lidský život je tak svatý, že žádná zvířecí oběť nemohla předobrazně naznačit smíření. Smrt nejvyššího kněze byla předobrazem smrti Pána Ježíše — Nejvyššího kněze, jehož krev přináší odpuštění všech vyznaných hříchů.

- 2. Co tato města symbolizovala v plánu záchrany? Uvažuj o vztahu mezi symbolem a skutečností. Viz PP 382-384.**

Pro Lévijské bylo odděleno 48 měst. Povšimni si, jak je toto dědictví popisováno: „oběti ohnivého Hospodina Boha Izraelského jsou dědictví jeho“ (Joz 13,14 kral.), „Bůh Izraele bude jejich dědičným podílem“ (Joz 13,33), „jejich dědičným podílem bude Hospodinovo kněžství“ (Joz 18,7). Dědictví Lévijských pocházelo z části obětních darů (4 Moj 18,8-20) a z desátek lidu izraelského (4 Moj 18,21-24). Lévijské měli vykonávat stálou službu ve svatyni, a tak zvláštním způsobem obdrželi v Hospodinu své duchovní dědictví.

Kazatelé na plný úvazek jsou stejným způsobem podporováni z desátek a očekává se, že všechnu svou energii vloží do Boží služby a ne do jiné práce.

- 3. Jak popisuje Nový zákon naše útočiště v Ježíši Kristu? Už jsi našel své útočiště v Pánu Ježíši? Žid 6,18; Filip 3,9**

Vstup do Božího odpočinutí — splnění božského zaslíbení (Joz 21,43-45)

1. **Prostuduj si Boží zaslíbení daná Abrahamovi, Izákovi, Jákobovi, Mojžšovi a Jozuovi, která se týkají dědictví v Kanánu. 1 Moj 12,7; 26,3; 28,13; 5 Moj 7,1.2.17-26; Joz 1,2-6**
2. **Do jaké míry se tato zaslíbení splnila? Joz 21,43-45**

Tyto verše zdůrazňují dvě stránky Božího zaslíbení o zemi. Obě stránky pak tvoří tematiku knihy Jozue. Za první, Bůh zaslíbil, že dá zemi Izraelcům (Joz 1,2.3.6; 21,43). Za druhé, Bůh zaslíbil, že dá Izraelcům odpočinek v zemi (Joz 1,13.15; srovnej s 2 Moj 33,14). Obě tato zaslíbení se v hlubším smyslu rozvíjejí dále v Písmu.

Verš v Joz 21,43 vypadá na první pohled jako protimluv, protože víme, že až do doby Davida a Šalomouna nebyla celá země ve vlastnictví Izraelců. Tento verš však prostě říká: „Hospodin dal Izraeli celou zemi.“ Božím plánem však nebylo dát Izraelcům celou zemi najednou (2 Moj 23,30). Nebyl jich totiž dostatečný počet. Do té doby, než bylo v zemi dostatek Izraelců, zde vždy žili ještě zbývající Kananejci (5 Moj 7,22; 2 Moj 23,29).

Verš v Joz 21,44 nám říká, že „Hospodin jim [Izraelcům] dal odpočinutí všudy vůkol“, to znamená odpočinutí od okolních národů. Ale Bůh jim chtěl dát víc než jen tělesný odpočinek. „Osídlování Kanánu bylo přípravou na velký misijní program, kterého chtěl Bůh dosáhnout prostřednictvím Izraele. Takový program mohli provést jen ti, kdo svým vlastním životem tento plán reprezentovali. Pisatel listu Židům hovoří o dosažení tohoto duchovního cíle ve světě: 'Kdyby byl Jozue [řecky Ježíš] již uvedl lid do odpočinutí, nemluvil by Bůh o jiném, pozdějším dnu' (Žid 4,8). Když Izrael nesplnil své vznešené povolání a nevstoupil do 'odpočinutí', Bůh povolal křesťanskou církev, aby splnila tento božský úkol. Proto bychom se měli 'střežit, aby o někom z nás neplatilo, že v čase, dokud zaslíbení trvá, promeškal vstup do Božího odpočinutí' (Žid 4,1).“ (2 BC 284)

3. **Prožil jsi splnění Božích zaslíbení o odpočinutí v duchovním Kanánu? (Viz Žid 4,1-11.) Můžeš se za to modlit právě dnes.**

Doporučené studium

Bůh si právě tak přeje splnit svá zaslíbení v dnešní době, jako je chtěl splnit i v životě Izraelců. Opět si přečti náš základní text a pak si prostuduj 2 Petr 1,4 a 2 Kor 1,20. Která „vzácná a převeliká zaslíbení“ jsou ti nejdražší? Uvažuj o velikosti toho, co znamená „být účastným božské přirozenosti“. V 2 Kor 1,20 čteme, že všechna Boží zaslíbení v Kristu jsou „amen“. Slovo „amen“ zde znamená „pravá“, „věrná“, „jistá“.

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj strany 381-384.

„Útočištná města, která byla zřízena pro Izrael Boží, jsou symbolem útočiště, které poskytuje Kristus. Milosrdný Spasitel, který určil tato časná města skýtající útočiště, poskytuje přestupníkům zákona Božího prolitím své vlastní krve bezpečné útočiště, v němž mohou nalézt bezpečí před druhou smrtí. Žádná moc nemůže z ruky Kristovy vyrvat duše, které hledají u něho odpuštění.“ (PP 383)

Diskuzní otázky

1. Přijal jsi Boží plán pro svůj život, nebo se snažíš usadit se na jiném místě, které ti více vyhovuje?
2. Proč Bůh nechal v Bibli zaznamenat jména všech měst a hranic? Jaký význam má pro nás biblický zeměpis? Co nám to vypovídá o podstatě Božího plánu záchrany?
3. Můžeme při uvažování o trestu smrti za úmyslnou vraždu vycházet ze zákona o útočištných městech pro vrahy? (Viz Joz 20,5; 1 Moj 9,6; 2 Moj 21,12.14.)
4. V jakém smyslu je (a) tvůj sbor, (b) tvůj domov útočištným městem?
5. Jak nám zřízení útočištných měst poukazuje na všeobecnou zásadu spravedlnosti?

Shrnutí

Izraelci prožili splnění všech Božích zaslíbení a v zemi Kanán obdrželi Boží odpočinutí. Stejně tak i my dnes můžeme obdržet duchovní dědictví a nalézt odpočinutí v Ježíši Kristu, novém Jozuovi.

Západ slunce 21.10

Předávání pochodně víry

Joz 22.-23. kapitola

Základní text

„Jediný z vás bude schopen pronásledovat tisíc mužů, protože Hospodin, váš Bůh, bojuje za vás, jak vám přislíbil.“ (Joz 23,10)

Základní myšlenka

Bůh dává Izraeli zaslíbení úplného vítězství a jasně představuje podmínky, za kterých se tato nádherná zaslíbení mohou splnit.

Tento týden se budeme zabývat prvními dvěma závěrečnými proslovy, jež se nacházejí na konci knihy Jozue. První řeč proslovil Jozue k zajordánským kmenům (Rúbenovci, Gádovci a polovina pokolení Manassesova) poté, co od dobytí Kanánu uběhlo již sedm let a tyto kmeny byly připraveny vrátit se k svému dědictví východně od řeky Jordán. Druhou řeč pronesl Jozue „po mnoha dnech, když Hospodin dal Izraeli odpočinout“ (Joz 23,1). Jozue svolal celý Izrael a varoval lid před nebezpečím odpadnutí, povzbuzoval jej Božími zaslíbeními, napomínal jej, aby pokračoval v obsazování svého vlastnictví, a vyzval jej, aby zůstal věrný Bohu a jeho zákonu.

„Podle dostupných informací měl Jozue asi 83 let, když Izraelci vstoupili do Kanánu. Jozue byl o 5 let starší než Kálef a když skončilo dobývání Kanánu, bylo mu 90 let. Podle Joz 24,29 zemřel, když mu bylo 110 let. Počítáme-li správně a došlo-li k událostem této kapitoly [23] během posledního roku Jozuova života, muselo již uběhnout 20 let od chvíle, kdy Hospodin dal Izraeli odpočinout... Během této doby mohl Jozue zjistit, že jedno z největších nebezpečí pro Izraelce je v tom, že bude-li se lid důvěrně přátelit s Kananejci, dojde k jeho morálnímu porušení.“ (2 BC 291)

Jozue žehná východním kmenům (Joz 22,1-9)

Východní kmeny dokončily svůj zvláštní úkol a nyní se mohly s Jozuovým požehnáním vrátit domů. Je docela možné, že tento zvláštní úkol zahrnoval založení správního centra Izraele v Sílu, neboť Joz 22,9 říká, že se tyto kmeny vrátily od Izraelců v Sílu.

- 1. K čemu Jozue vyzval východní kmeny, když se připravovaly na návrat k svému dědictví? Joz 22,1-5 Porovnej tuto výzvu s výzvou, kterou Mojžíš pronesl ve své závěrečné řeči k Izraelcům (viz 5 Moj 4,4.29; 6,5; 10,12; 11,13). Jak se tato výzva vztahuje k tvému vlastnímu smluvnímu vztahu s Bohem?**

Mnoho slov této výzvy jsou vlastně slova typická pro smluvní vztahy, např. výzva k "přimknutí" se k Bohu (Joz 22,5). Toto sloveso se vyskytuje i v souvislosti smluvního vztahu na jiných místech Bible: 1 Moj 2,24; 5 Moj 10,20; 11,22.

- 2. Jaké požehnání dal Jozue východním kmenům? Prostuduj si následující texty: 1 Moj 1,28; 9,1; 12,2; 4 Moj 6,23.24; 5 Moj 1,11, které hovoří o důležitosti požehnání.**

Ten, komu je požehnáno, je zmocněn, posílen k tomu, aby splnil úkol, o kterém se požehnání zmiňuje. Požehnání není žádným magickým udělením síly, přesto však je to něco víc než jen pouhé vyslovení zbožného přání. Požehnání je vysloveno ve jménu Božím, který je pramenem vší síly a úspěchu, jak v duchovní tak i v materiální oblasti.

- 3. Co by se dělo v našich domovech a sborech, kdybychom tam více prožívali požehnání bratrů a sester?**

- 4. Jaký příklad nám dal Pána Ježíš ohledně požehnání? Proč? Mat 19,13-15**

„V dětech, jež byly k němu přivedeny, viděl Ježíš muže a ženy, z nichž se stanou dědici jeho milosti a účastníci jeho království, a někteří z nich se stanou mučedníky pro jeho jméno. Věděl, že tyto děti [ho] budou... přijímat za svého Vykupitele mnohem ochotněji než dospělí, z nichž mnozí jsou vypočítaví a zatvrzelí.“ (TV 359)

Údajná vzpoura (Joz 22,10-20)

V Joz 22,1-9 vyzývá Jozue Rúbenovce, Gádovce a polovinu pokolení Manassesova, aby nezapomněli na Boha a jeho přikázání. Ve své horlivosti si tyto kmeny postavily oltář na východním břehu Jordánu. Tento oltář připomínal oltář ze Síla (Joz 22,28). Jeho stavitelé jej však nevybudovali kvůli obětem, ale jako připomínku toho, co pro ně znamená Bůh. Měli obavu, aby je jejich oddělenost od ostatních kmenů, které žily západně od Jordánu, neodcizila i od jejich náboženství.

1. Vlastními slovy shrň obvinění, které ostatní izraelské kmeny měly proti východním kmenům. Joz 22,16 Kdo v této situaci neměl pravdu?

Velká část jejich úkolu — dobytí Kanánu — je za nimi, ale zdá se, že Izraelci již nejsou tak jednotní. Chybí jim „společný cíl“, kvůli kterému by se mohli sjednotit. Tento nedostatek společného cíle působí „třeníce“ v jejich vlastních řadách.

Ten, o němž druzí někdy rozšiřovali nepravdivé řeči, si dovede představit, jak se východní kmeny — Rúbenovci, Gádovci a polovina pokolení Manassesova — asi cítily.

2. O jaký „hřích spáchaný v Peóru“ se jednalo? Joz 22,17 (Srovnej s 4 Moj 25. kap.) Proč si tyto kmeny vybraly Fínsa (Pinchasa) za vedoucího delegace k východním kmenům? Byla to moudrá volba?

3. Srovnej tuto událost s Achanovým případem z Joz 7. kap. Jak se můžeme vyhnout přílišné bezstarostnosti a přílišné tvrdosti, jde-li o hříšné jednání druhých? Viz Juda 22.23.

„Je správné, aby se proti hříchu zakročilo se vší rozhodností, avšak na druhé straně je nutné vyhnout se ukvapenému odsouzení a bezdůvodnému podezírání.

Mnozí těžko snášejí, jestliže se jim v jejich chování cokoli vytýká, velmi přísně však jednají s těmi, o nichž se domnívají, že jednají nesprávně. Výtky a výčitky ještě nikoho nenapravily, ba právě naopak; mnohé odvádějí dále od správné cesty a zatvrzují jejich srdce. Laskavost a přátelství, shovívavé jednání může bloudící zachránit a zabránit mnoha hříchům.“ (PP 385.386)

Oltář svědectví: jak jednat s falešným obviněním (Joz 22,21-32)

- 1. Vlastními slovy shrň odpověď Rúbenovců. Jaké principy pro jednání s falešným obviněním můžeme nalézt v jejich odpovědi? Joz 22,21-32**
- 2. Jak snášíš, jsi-li falešně obviněn? Jak bychom — na základě příkladu Rúbenovců — měli řešit spory?**

„Kolik zla, ne-li všechno, by mohlo být odvráceno, kdyby se ti, kdo jsou falešně obviněni, vyhnuli obviňování [druhé strany] a místo toho použili mírná, smířlivá slova. Současně by se ti, kdo ve svém horlivém úsilí bojovat proti hříchu chovali nespravedlivé podezření, měli snažit o to, aby ke svým spoluvěřícím zaujali co nejlepší postoj, a měli by se radovat, neprokáže-li se jejich vina.“ (2 BC 999, EGW)

Rúbenovci, Gádovci a polovina pokolení Manassesova používají ve své odpovědi (Joz 22,22) tři Boží jména: 'El, 'Elohim a Jahve. Tato věta také znamená „Bůh bohů, Jahve“. Východní kmeny byly zděšeny obviněním, které bylo proti nim namířeno, a opakování Božího jména ukazovalo na jejich vroucnost a upřímnost.

Obě skupiny izraelských kmenů jednaly z podobných pohnutek. Rúbenovci, Gádovci a polovina pokolení Manassesova vybudovali oltář, protože nechtěli nikdy zapomenout na svého Boha. Zbývající Izraelci také měli obavu, aby se nezapomnělo na Boha. Jejich obavy je však vedly k tomu, že se domnívali to nejhorší o svých spoluvěřících na druhé straně Jordánu. Přesto je však můžeme obdivovat za jejich postoj: když zjistili, že se zmýlili, nebránili svůj postoj tím, že by obviňovali východní kmeny z toho, že nesprávně odhadly situaci.

- 3. Jak tato událost představuje, jak je možné dospět k jednotě mezi spoluvěřícími? Prostuduj si další biblické texty, které hovoří o důležitosti jednoty: Žalm 133; Jan 17,20-23; 1 Petr 3,8.9.**
- 4. Je ve tvém sboru nebo církvi někdo, s kým by ses měl smířit a sjednotit? Jak toho můžeš dosáhnout?**

„Je vůlí Boží, aby mezi jeho lidem vládla svornost a bratrská láska... Naš stálou snahou musí být dosažení takového stavu jednoty, aniž přitom obětujeme jedinou zásadu víry.“ (PP 386)

Předávání pochodně víry (Joz 23,1-13)

1. Prostuduj si poselství první závěrečné řeči Jozua k Izraelcům. Joz 23,1-13

Všimni si, že používá podobná slova, jaká použil Bůh na začátku dobývání Kanánu. Joz 1,2-9

Jozue hovoří o stejné tematice (Joz 23,6), která pro něj znamenala povzbuzení v době, kdy od Mojžíše převzal vedení izraelského národa. „A tak buďte zcela rozhodní a zachovávejte a číňte všechno, co je napsáno v knize Mojžíšova zákona, abyste se od něho neuchýlili napravo ani nalevo“ — to je vlastně volná citace verše z Joz 1,7.

2. Uveď dvě slova, kterými Jozue vyjádřil úzký vztah mezi Izraelem a Hospodinem. Joz 23,8.11

Jozuova rada je součástí varování, aby se Izraelci nespojovali s těmi, kdo uctívají modly, a ani s nimi neuzavírali manželské svazky (viz Joz 23,6-8.12-13). Toto varování můžeme vztáhnout i na dnešní dobu (viz 2 Kor 6,14.15; 1 Kor 5,9-11; Efez 5,7.11).

„Izraelci byli ve velkém nebezpečí, které představovalo spojení s modloslužebníky. Ve stejném nebezpečí, které přináší spojení s nevěrou, jsme i my. Příliš často je smrtelný jed skryt ve výtvorech lidí velkých schopností a talentu. Různé teorie jsou představovány přitažlivým způsobem, který přitahuje, zajímá a ničí mysl a srdce. Tak v naší křesťanské zemi ubývá zbožnosti a vítězí nevěra a bezbožnost.“

„Jedním z největších nebezpečí, která dnes obklopují Boží lid, je spojení s bezbožnými, především spojení v manželském svazku s bezbožnými... Vždy bychom měli cítit hluboký zájem o záchranu nevěřících, měli bychom vůči nim projevovat ducha laskavosti a zdvořilosti, ale za své přátele si můžeme bez nebezpečí zvolit jen ty, kdo jsou Božími přáteli.“ (2 BC 999.1000, EGW)

3. Uvažuj o zaslíbení, které Izraelci obdrželi od Jozua. Joz 23,10 O splnění tohoto zaslíbení v tvém duchovním zápase můžeš prosit i ty.

Showívavost a spravedlnost (Joz 23,14-16)

- 1. Ve verši 14 připomíná Jozue Izraelcům, že Bůh splnil všechna svá dobrá slova. V knize Jozue si prostuduj různé události, v kterých Bůh věrně splnil to, co zaslíbil ve své smlouvě.**

Jozue však říká, že tak jako Bůh splnil všechna dobrá zaslíbení, tak také splní i to zlé, nebude-li se lid držet Boha.

Bůh však ve své laskavosti předpokládá, že Izraelci zůstanou věrni, proto jim neodejme svá požehnání, dokud jich budou hodni.

- 2. Do jaké míry máme brát doslova popis Božího hněvu a trestající spravedlnosti v knize Jozue (23,15.16) i na jiných místech Písma (např. 4 Moj 11,33; 2 Par 36,16; Zj 14,10.19; 15,1)?**

„Satan se snaží oklamat mnohé tvrzením, které zní věrohodně, že Bůh miluje svůj národ tak, že mu odpustí spáchaný hřích, a namlouvá jim, že hrozby obsažené v slově Božím mají určitý smysl v mravní vládě Boží, že však nemohou být brány doslova. Bůh však ve všem svém jednání se svým stvořením dodržuje zásady spravedlnosti tím, že nechá předvést hřích v jeho pravé podobě a ukazuje, že hřích má nevyhnutelně za následek utrpení a smrt. Pro hřích není a nikdy nebude bezpodmínečného odpuštění. Takové odpuštění by znamenalo upuštění od zásad spravedlnosti, které jsou skutečným základem správy Boží. Nevinný vesmír by tím byl zděšen a zmaten. Bůh věrně ukázal, jaké jsou následky hříchu, a kdyby tato varování neměla platit, nemohli bychom si být jisti, budou-li splněna i zaslíbení Boží. Takováto tzv. showívavost, která nedbá spravedlnosti, není showívavostí, nýbrž slabostí.“ (PP 388)

Varovat někoho bez toho, že by došlo ke splnění hrozby, je Istivým jednáním; takové jednání je zcela proti Boží povaze. Navíc je takové jednání i kruté — a milosrdný Bůh nemůže být krutý.

- 3. Rozhodni se dnes, že nebudeš podceňovat ani Boží spravedlnost, ani Boží milost. Uvažuj nad tím, jak je vyvážené spojení těchto dvou stránek Boží povahy vyjádřeno Kristovou obětí na kříži. Žalm 85,11**

Doporučené studium

Prostuduj si Skut 6,1-7 a 15,1-35 a uvažuj o tom, jak první křesťané řešili některé ze svých problémů a sporů. V čem byly tyto problémy podobné těm, které popisuje Joz 22,10-32? V čem byly odlišné? Které zásady řešení sporů jsou však v obou případech stejné?

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj strany 384-388 a v knize Skutky apoštolů kapitoly „Sedm diakonů“ (str. 60-65), „Žid a pohan“ (str. 124-132).

„Obtíže a nepochopení, které se dosud objevují mezi Božím lidem, jsou často svou povahou a výsledky podobné těm, které tak silně ohrožovaly Izrael [Joz 22,10-32]. Deset kmenů bylo plno obav, aby lid, který Bůh přijal za svůj, nebyl rozdělen ve svých zájmech a bohoslužbě; proto bylo deset kmenů hotovo okamžitě napomenout své bratry za jejich údajné odpadnutí. Přesto v tomto úsilí o ochranu Boží cti a čistoty Izraele můžeme vidět, jak vážné — dokonce zhoubné — důsledky by mohlo mít prosté nepochopení.

Lidé, kteří upřímně chtěli vyzvednout pravé náboženství, byli nepochopeni a přísně napomenuti. Moudrost, kterou osvědčili za těchto těžkých okolností, je hodna napodobení.“ (ST z 12.5.1881, EGW)

Diskuzní otázky

1. Máš větší problém s nevšímavostí nebo s přílišnou tvrdostí vůči chybám druhých?
2. Kdyby ti někdo řekl, že „nemáš podíl v Hospodinu“ (Joz 22,25), jak by ses asi choval?
3. Je v tvém sboru problém podobný tomu, do jakého se dostali Izraelci v Joz 22,10-32? Jak úkol na tento týden může tvému sboru pomoci vyřešit jeho problém?
4. Jaké zásady týkající se spojení s nevěřícími můžeš vyvodit z textů, které jsi studoval tento týden? Jak se takové spojení s nevěřícími projevilo jako svod nebo pokušení v tvé vlastní minulosti nebo v životě některého z tvých blízkých nebo známých?
5. Jaké modly dnešní doby ti mohou bránit v lásce k Bohu a v tom, aby ses přimknul jedině k němu?

Shrnutí

Na konci svého života předává Jozue pochodeň víry další generaci. Jeho výzvy, napomenutí a poučení jsou zvláště významné pro naši generaci — generaci poslední doby.

„Budeme sloužit jen Hospodinu!“

Joz 24. kapitola

Základní text

„Jestliže se vám zdá, že sloužit Hospodinu je zlé, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda božstvům, kterým vaši otcové sloužili za řekou Eufратem, nebo božstvům Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.“ (Joz 24,15)

Základní myšlenka

Jozue ve své závěrečné řeči k Izraelcům vede lid k obnovení smlouvy — k plnému a bezvýhradnému odevzdání se službě Bohu.

Mnoho příkladů slavnostního obnovení smlouvy s Bohem můžeme nalézt v Písmu (např. celá 5. kniha Mojžíšova) i v mezinárodní politice na Předním východě (zvláště smlouvy s Chetity). Každá taková slavnost obnovení smlouvy má obvykle několik prvků, a ty se objevují i v Joz 24. kap.: (1) předmluva (preambule), v níž se představuje pán nebo vrchnost (verš 2); (2) historický úvod (prolog), v němž pán připomíná minulé dobrodiní, které jeho poddaní prožili (verše 2-13); (3) výzva k poslušnosti smluvních dohod nebo závazků (verše 14.15); (4) odkaz na požehnání poslušnosti a prokletí neposlušnosti (nepřímo ve verších 19.20); (5) seznam svědků přítomných obnovení smlouvy (verš 27) a (6) uložení dokumentu obnovené smlouvy, aby se v budoucnu mohl pravidelně předčítat poddaným (verš 26).

Spolu se starozákonním Izraelem prožijme v tomto týdnu obnovení smlouvy s Bohem!

Jozuova závěrečná řeč: Boží jednání s Izraelem v minulosti (Joz 24,1-13)

1. Na kterém místě pronesl Jozue svou závěrečnou řeč k Izraelcům? Čím bylo toto místo tak významné? Joz 24,1 (Viz PP 387-389.)
2. Proč Jozue mluvil ve jménu Božím („Toto praví Hospodin, Bůh Izraele verš 2)?

Zde se už setkáváme s prvním prvkem slavnostního obnovení smlouvy. Pán se představuje a uvádí i svůj titul ve vztahu k poddaným — zde: Hospodin, Bůh Izraele —; lidský posel je vlastně mluvčím božského Pána. (Srovnej s 5 Moj 1,5.6.)

Ve své závěrečné řeči Jozue vypráví o dějinách Izraele (Joz 24,2-13). Tento přehled Božích požehnání, která Izrael prožil, je uspořádán podle přijaté formy, která je typická pro uzavírání nebo obnovování mezinárodních smluv na Předním východě v době Jozua. Tento historický úvod (preambule) tvoří základ i pohnutku pro poslušnost, ke které je lid vyzýván později. Poslušnost je v Písmu vždy založena na předchozí milosti Boží. (Srovnej s historickým úvodem k 5. knize Mojžíšově: 5 Moj 1.-4. kap.)

Málokdo s Jozuových posluchačů byl mezi těmi, kdo původně vyšli z Egypta. Bůh však v Joz 24,5-7 naznačuje, že pozdější generace se má osobně ztotožnit s příběhem o vyvedení z Egypta. Mezi minulými a současnými generacemi měla panovat jednota. To, co lid prožil v minulosti, bylo v důsledku prožitkem všech generací.

Princip „osobního ztotožnění se“ dává Bibli příležitost stát se živou událostí v životě člověka! Mnoho dalších biblických textů hovoří o tomto principu (viz např. 2 Moj 12,26.27; 13,8.9.14-16; 5 Moj 5,2-4; 6,20.21). Největší příklad tohoto principu však nacházíme v evangeliu: když Pán Ježíš zemřel, zemřel za naše hříchy. Ve víře věděl, že jeho oběť je přinesena za každého člověka osobně. (Viz 2Kor 5,14.15.21; Řím 6,3-6.)

3. Je pro tebe Bible skutečně živou knihou? Ztotožňuješ se s jejími příběhy a poselstvím?

Smluvní závazky: výzva k poslušnosti

(Joz 24,14.15)

Tato část Jozuovy závěrečné řeči se vztahuje k smluvním dohodám nebo závazkům, které popisují smluvní vztah mezi pánem a jeho poddaným. I když se tu zdůrazňuje svobodná volba, je lid přesto vyzván, aby byl poslušen závazků smlouvy. Tato poslušnost je založena na předchozím požehnání, které lid prožil z Boží milosti. (Srovnej s 5 Moj 5.-26. kap.)

1. Proč Jozue vyzývá Izraelce, aby se rozhodli mezi božstvy okolních národů a Hospodinem? Praktikovali Izraelci modloslužbu už v této době? Joz 24,14.15

„Mezi velkým množstvím lidí, kteří vyšli z Egypta, byli i mnozí, kteří uctívali modly; síla zvyku je tak silná, že tato praxe do určité míry pokračovala i poté, co se lid usadil v Kanánu. Jozue si byl vědom tohoto zla mezi Izraelci a jasně věděl, jaké výsledky to přinese. Upřímně toužil spatřit úplnou reformaci mezi Hebrejci. Věděl, že nerozhodne-li se lid sloužit Hospodinu z celého srdce, bude se postupně oddalovat od Boha...

Zatímco část hebrejských zástupů byla duchovními ctiteli [Boha], mnozí lidé byli pouhými formalisty; jejich služba nebyla ani opravdová ani nadšená. Někteří byli modláři v srdci a styděli se to přiznat.“ (ST z 19.5.1881, EGW)

Výzva k službě Bohu (Joz 24,15) neruší možnost svobodné volby. Děláme-li něco pro Boha nedobrovolně, postrádá to cenu. Bůh nezasahuje do našeho rozhodování a také nás nemusí vždy chránit před následky naší volby.

„Nebezpečí, která nám hrozí v dnešní době, jsou podobná těm, která ohrožovala rozvoj starozákonního Izraele. Často opakovaná varování před modloslužbou, jež byla určena hebrejským zástupům, se v nezmenšené míře vztahují i na nás. Modla je vše, co vede náklonnost směrem od Boha a zavádí nás do hříchu.“ (ST z 19.5.1881, EGW)

2. Z čeho můžeme usuzovat, že Jozue vedle národních zájmů nezapomínal ani povinnosti k své rodině?

3. Jak odpovíš na Jozuovu výzvu, aby sis „dnes vyvolil, komu chceš sloužit“? Rozhodl ses pevně pro Boha?

Požehnání a kletby: Izrael se rozhoduje pro Hospodina (Joz 24,16-21)

V této části své řeči Jozue připomíná Izraeli požehnání, která plynou z poslušnosti, a prokletí, které by je postihla za jejich neposlušnost. O kletbách se Jozue již zmínil dříve v Joz 23,9-16. Tento prvek je nezbytnou součástí slavnostního obnovení smlouvy (viz 5 Moj 27. a 28. kap.; Joz 8,30-35).

1. Jak Izraelci odpověděli na Jozuovu výzvu k odevzdání se Bohu? Joz 24,16-18

To, co Bůh vykonal pro Izraelce v minulosti, se stalo nyní základem jejich rozhodování v přítomnosti.

2. Jak na to Jozue reagoval a proč? Joz 24,19.20 Co se z Jozuovy odpovědi můžeme dozvědět o ospravedlnění z víry?

„Dříve než mohla nastat trvalá náprava, musel lid pocítit, že je napřesťoňneschopen přivést se sám k poslušnosti k Bohu. Porušili zákon Boží, stali se přestupníky a neměli možnost vyváznout. Protože věřili ve vlastní sílu a ve vlastní spravedlnost, nemohli si zajistit odpuštění svých hříchů. Nemohli dostát požadavkům spravedlivého zákona Božího, a proto se nadarmo zavazovali, že budou sloužit Bohu. Jen vírou v Krista mohli dosáhnout odpuštění hříchu a nabytí síly, aby mohli poslouchat zákon Boží. Ve své snaze po spasení budou se muset přestat spoléhat na své vlastní síly a budou muset plně věřit v zásluhy zaslíbeného Spasitele, budou-li se chtít líbit Bohu.“ (PP 389)

Jozue hovoří o tom, že „Bůh je svatý... žárlivý“ (Joz 24,19). Slovo „svatý“ se vztahuje k tomu, co je posvátné nebo oddělené od obecného a od toho, co znečišťuje. Bůh není „žárlivý“ podle lidského chápání tohoto slova. Boží žárlivost má tyto znaky: (1) Bůh se nebude dělit o svou slávu s jinými bohy (Iz 42,8; 48,11); (2) Bůh nemůže přijmout uctívání a službu člověka, který je v srdci rozdělen (2 Moj 34,12-15; Mat 6,24).

3. K jakému rozhodnutí chtěl Jozue přivést lid? Už jsi se také tak rozhodl?

Jestliže je Bůh něčeho hoden, pak je hoden všeho. Jozue chtěl, aby Izraelci poznali, že přišel okamžik, kdy je třeba odložit vše, co souvisí s modloslužbou, a že je třeba se celým srdcem odevzdat Bohu.

Potvrzení smlouvy a svědci (Joz 24,22-28)

1. Když Jozue potvrdil smlouvu s Izraelem, koho a co vybral za svědky této smlouvy? Joz 24,22-28

V tehdejší době bylo běžné, že za svědky byly vybírány objekty, které vydrží a následujícím generacím budou připomínat danou smlouvu. (Viz 5 Moj 32,1, kde se Mojžíš dovolává nebe a země za svědky; v Joz 8,30-35 a ve smluvním sporu v Mich 6. kap. jsou svědky hory.) Zde jsou svědky samotní Izraelci a velký kámen.

2. Jaký účel měl tento kamenný svědek? Jak důležití jsou takoví „svědci“ v tvém životě? Co by mohlo být moderní obdobou „kamenných svědků“?

„Tento velký kámen bude pro následující generace svědectvím o události, kterou má připomínat, a bude svědkem proti těm lidem, kteří se chtěli někdy vrátit k modloslužbě... Velký kámen, který vztyčil Jozue, měl být pro Izraelce stálou připomínkou smlouvy, kterou uzavřeli s Bohem, a tichým svědkem jejich věrnosti nebo odpadnutí... Jestliže bylo pro Boží lid minulé doby nezbytné připomínat si Boží milostivé jednání s nimi, jeho soudy, rady a napomenutí, je stejně důležité, abychom my rozjímali o pravdách, které jsou nám předloženy v jeho slově — o pravdě, která nás povede k pokoře, odevzdání a poslušnosti vůči Bohu, jestliže ji budeme mít na paměti.“ (ST z 26.5.1881, EGW)

3. Poté co Jozue potvrdil smlouvu s Izraelem (Joz 24,25), „zapsal tato slova do knihy Božího zákona“ (verš 26). Uvažuj o významu tohoto činu v souvislosti s tím, jak jsme obdrželi Písmo.

„Toto je druhý 'podpis' mezi inspirovanými pisateli Starého zákona. První byl Mojžíšův — v 5 Moj 31,9. Následující po Jozuovi bude Samuelův (1 Sam 10,25). Tito muži nepovažovali sami sebe za pisatele určitých knih, ale za povolané k tomu, aby připojili svůj díl ke knize, která již byla sepsána. To, co jim bylo přikázáno, měli zapsat 'do knihy Božího zákona'. Proto od samého začátku Bible můžeme vidět, že podstatným a nezbytným rysem Písma svatého je jeho jednota.“ (2 BC 297)

Závěr Jozuova života (Joz 24,29-33)

1. **Jak je Jozue nazýván na konci svého života? Čím se tento titul liší od ostatních titulů, které měl Jozue předtím? Joz 24,29 (Srovnej s Joz 1,1; 2 Moj 24,13; 33,11; 4 Moj 11,28.)**

Když se na počátku Jozue podílel na vedení Izraele, byl nazýván „Mojžíšovým pomocníkem“; Mojžíš sám byl nazýván „služebníkem Hospodinovým“. Nyní na konci života je Jozue nazván „služebníkem Hospodinovým“.

„Práce, kterou Jozue pro Izrael vykonal, byla skončena, Jozue 'věrně následoval Hospodina'; a v knize Boží je nazván 'služebníkem Hospodinovým'." (PP 390)

2. **Jaký byl výsledek slavnostního obnovení smlouvy? Došlo v Izraeli ke skutečnému oživení? Joz 24, 29-31**

„Oživení bylo skutečně ryzí. Vyvolalo mezi lidmi reformaci. Lidé zůstali věrní smlouvě, kterou uzavřeli s Hospodinem.“ (2 BC 1001, EGW)

Pohřeb Josefových kostí byl vlastně splněním víry, kterou Josef měl v Boží zaslíbení. Byl tak přesvědčen, že Bůh dá jeho potomkům zaslíbenou zem, že zavázal syny Izraelovy slibem, aby vzali s sebou jeho kosti (1 Moj 50,24.25).

Doslov, ke knize Jozue, byl napsán nějaký čas po Jozuově smrti — Jozue zemřel (v 110 letech — a je vhodnou poctou tomuto Božím muži (Joz 24,31). „Nejvznešenějším svědectvím jeho působení jako veřejného činitele je historie pokolení, které zažilo jeho vedení: 'Izrael sloužil Hospodinu po celou dobu Jozuovu i po dobu starších, kteří Jozua přežili.'“ (PP 390)

Jozue je pro nás v mnoha směrech příkladem: (1) jeho povaha vyvyšuje věrnost, odvahu, sílu a nesobeckost; (2) jeho poslání je nám připomínkou toho, že i nás — jako křesťany — Bůh povolává k tomu, abychom dosáhli dědictví, druhé lidi získali pro Krista a zvítězili nad hříchem; (3) jeho život ukazuje, že máme být věrní a pravdiví nejen ve chvílích zkoušky, ale i v době, kdy se vše daří. Jeho poslední čin byl ve znamení obnovy vztahu Izraelců k Bohu.

3. **Jozue toho všeho dosáhl, protože byl závislý na Bohu. Už jsi obnovil svou smlouvu se Spasitelem? Jak tato obnova ovlivní tvůj vztah k Pánu Ježíši a k druhým lidem?**

Doporučené studium

Z Jozuových slov v Joz 24,19.20 se dozvídáme o ospravedlnění z víry. Prostuduj si slova apoštola Pavla, která se rovněž týkají této tematiky: Řím 3,21-6,22; 8,1-17. Jak bys vysvětlil ospravedlnění z víry člověku, který není křesťan?

V knize Patriarchové a proroci si prostuduj kapitulu „Poslední slova Jozuova“ (str. 387-390).

„Jakmile hříšník činí pokání, pokoří se před Bohem, pozná Kristovo smíření ve prospěch člověka a přijme toto smíření jakou svou jedinou naději v tomto a budoucím životě, jeho hříchy jsou odpuštěny. To je ospravedlnění z víry. Každý věřící musí svou vůli podřídít Boží vůli a stále činit pokání, mít víru ve smiřující zásluhy Vykupitele a růst v síle a slávě.“ (6 BC 1070, EGW)

Diskuzní otázky

1. Na jaké slavnosti „obnovy smlouvy“ se může podílet církev nebo sbor v dnešní době?
2. Jsi v pokušení sloužit jiným bohům? Kterým? Jak můžeš zvítězit nad tímto pokušením?
3. Už ses rozhodl, že chceš celým srdcem sloužit Bohu? Jak se tvůj život změnil po tomto rozhodnutí?
4. Kdybys měl zemřít dříve, než se vrátí Pán Ježíš, nebo kdyby ses měl rozloučit se svými přáteli, jak bys chtěl, aby na tebe vzpomínali?
5. Vlastními slovy shrň povahové vlastnosti Jozua, kterých bys chtěl s pomocí Boží dosáhnout.
6. Dokonči seznam, který jsi začal psát na začátku tohoto čtvrtletí a který uvádí, v čem Jozue představuje předobraz (typ) Krista a v čem je zkušenost Izraelců v knize Jozue předobrazem křesťanského duchovního boje a dědictví v Ježíši Kristu.

Shrnutí

Dnes, právě dnes, chci:

___ obnovit svou smlouvu s Bohem,

___ sloužit bez výhrad Bohu,

___ vstoupit do „Božího odpočínutí“,

___ prožívat vítězný křesťanský život.

___ přijmout své duchovní dědictví v Pánu Ježíši.

Podpis: _____

Datum: _____

Západ slunce 21.17

Použité zkratky knih E. G. Whiteové

AH	The Adventist Home (Adventistický domov)
1BC	The Seventh-day Adventist Commentary (Biblický komentář ASD, sv. 1-10)
CK	Cesta ke Kristu (SC - Steps to Christ)
KP	Kristova podobenství (COL - Christ Object Lessons)
LS	Life Sketches of EGW (Črty ze života EGW)
MH	The Ministry of Healing (Služba zdraví)
PK	Proroci a králové (PK - Prophets and Kings)
PP	Patriarchové a proroci (PP - Patriarchs and Prophets)
RH	Review and Herald (časopis)
SA	Skutky apoštolů (AA - The Acts of the Apostles)
SL	The Sanctified Life (Posvěcený život)
ST	The Signs of the Times (Znamení doby - časopis)
1T	Testimonies (Svědectví pro církev, sv. 1-9)
YI	The Youth Instructor (Instruktor mládeže - časopis)

Poznámky k údajům o západu slunce

Údaje o západu slunce jsou převzaty z počítačového programu, který pro naši církev vyrobila Hvězdárna a planetárium Praha. Časové údaje odpovídají oblasti Středních Čech. Pro upřesnění západu slunce v jiných oblastech je třeba k uvedeným údajům připočítat nebo odečíst v jednotlivých městech přibližně minut:

Cheb +9

Karlovy Vary +6

Plzeň +5

Ústí nad Labem +2

Pardubice -7

Brno -9

Přerov -12

Vsetín -14

Ostrava -16

Jablunkov -17

SBÍRKY V 2. ČTVRTLETÍ 1995

Misijní dary sobotní školy jsou ve 2. čtvrtletí určeny na provoz našeho rozhlasového studia Hlas naděje.

Výtěžek sbírky 13. soboty využije Slovenské sdružení na stavbu nakladatelství Advent–Orion v Martine.

Témata přímluvných modliteb

2. čtvrtletí 1995

Mozambická unie

1. Globální misie
2. Boží dílo mezi muslimy v Mozambiku
Počet obyvatel: 65 000 000
Sborů: 1
Členů: 31
3. Seminář Beira – studenti a učitelé